

Bakliyat - Hububat

Yıl:2 Sayı:12

BİRLİK

AKİB

Akdeniz İhracatçı Birlikleri

birlik@akib.org.tr

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan
Eylül ayı ihracat rakamlarını Mersin'de açıkladı

Geçen yıla göre performans artışı var

NARENCİYENİN BAŞKENTİNDE EN RENKLİ FESTİVAL

FIAP Gümüş Madalya / Weidong Zhong / Çin Halk Cumhuriyeti

FIAP Bronz Madalya / Çin Halk Cumhuriyeti

KÜNYE

İmtiyaz Sahibi:

Akdeniz Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar
ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Dergisi
Hüseyin ARSLAN

Yazı İşleri Müdürü

Ümit SARI

Yayın Yönetmeni

Mirza TURGUT

Yayın Kurulu

Hüseyin ARSLAN
Ömer Abdullah ÖZDEMİR
Şerafettin MEMİŞ
Rişal IRMAK
Doğan NARİN
Ömer Nazım BOYNUKALIN
Bekir SERTTAŞ
Ayhan KAHRAMAN
Sabahattin MEMİŞ
Hüseyin TEKİN
Sadettin Saygın SÖNMEZ

**Akdeniz Hububat Bakliyat Yağlı Tohum-
lar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği
Dergisi**

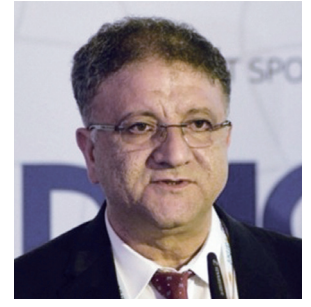
Yıl:2 Sayı: 12

2 Ayda Bir Yayınlanır.

birlik@akib.org.tr

Başkan'dan

7. Uluslararası Mersin Narenciye Festivali 1, 2, 3 Kasım'da görkemli bir biçimde kutlandı. Narenciye'nin başkenti Mersin'de üç gün süren festivalle dünyaya narenciye ürünleri tanıtıldı. 25 ülkeden 700 gösteri sanatçısının katıldığı festivalde, 200'ün üzerindeki etkinlikle binlerce vatandaş festival coşkısına ortak oldu. Festival kapsamında hafta boyunca kent merkezinde gerçekleştirilen gösteriler kente renk ve hareket kattı.

Mersin Ticaret Borsası koordinesinde ve Büyükşehir Belediyesi'nin katkıları ile Kültür Park'ta 70 dönümlük alanda gerçekleşen festival, rengârenk bir görsel şölene sahne oldu.

"Anadolu'da Tohum Bilimi ve Arkeobotanik Araştırmalar" başlıklı sempozyum, 23-26 Eylül 2019 tarihleri arasında, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi bünyesinde düzenlendi. Sempozyuma İtalya'dan 4, Avusturalya ve İngiltere'den 3, İspanya, Almanya, İsrail'den 2 ve Polonya, Danimarka ve İran'dan 1 araştırmacı katıldı.

Yazarımız Burhan Ulaş da sempozyuma katılanlar arasındaydı. Sempozyumda yaptığı konuşmasında oldukça önemli konulara temas etti. Ulaş, sunumunun bir bölümünde şunları söyledi:

"Bilindiği üzere, günümüzden yaklaşık 11.000 yıl önce, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin de içinde yer aldığı 'Verimli Hilal' olarak da adlandırılan bölgede, bitkilerin tarıma alınma süreci başlamıştır. İnsanlık tarihinde devrimsel değişimlere yol açan bu dönemde, tohumlar, insanların bilinçli seçimleri ve kimi zaman da rastlantı eseri, yabani türlerinden uzaklaşarak morfolojik ve genetik olarak evrimleşmişlerdir."

Bu sayımızda Mersin'in en etkili tarih hocalarından Burhan Özacun'la, yayın yönetmenimiz Mirza Turgut'un Mersin üzerine söyleşisine de yer verdik. Merak ve heyecanla okuyacağınızı umut ediyorum...

Yine bu sayımızda Prof. Dr. Yusuf Zeren'in, dijitalleşmenin gelmiş olduğu aşama ve eğitim ilişkilerini sorgulayan yazısına yer veriyoruz. Yusuf Hoca yazısında ölen, ölmekte olan mesleklerle birlikte, dijital toplumda ortaya çıkan yeni meslekleri ele alıyor. Ve diyor ki;

"Yapay zeka destekli makine öğrenmesi ve robot teknolojisinin yogurt yapımından yoga öğretmenliğine kadar her işi insandan daha iyi yapabileceği giderek gerçeğe dönüşüyor.

Sadece doğası gereği bu değişimin ne zaman gerçekleşeceği konusunda görüş farklılıkları var. Bence değişim çoktan başladı, balığın içinde yaşadığı okyanustan haberi olmadığı gibi biz de aslında değişimin tam da içindeyiz fakat farkında değiliz."

İlgi ile okuyacağınızı umut ediyorum... Hoşça kalın...

Hüseyin ARSLAN

Akdeniz Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri
İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

Eylül Ayı İhracat Rakamları
Mersin'de Açıklandı

08

Anadolu'nun Tohum Tarihi
İzmir'de Tartışıldı

14

Etiyopya Alım Heyeti
AKİB'de Ağırlandı

19

Nasıl Bir Gelecek, Yeni
Meslekler ve Nasıl Bir Eğitim

21

Burhan Özacun İle Söyleşi

29

Narenciye'nin Başkentinde
En Renkli Festival

50

Türkiye'nin En Düzenli Kenti
Hangisi?

59

Aşılardaki Alüminyum
zararlı mı?

64

50

14

SCIENCE AND
PALEOBOTANICAL
RESEARCH
IN ANATOLIA

RENCİYENİN ŞKENTİNDE RENKLI ESTİVAL

al ayı ihracat rakamlarını Mersin'de açıkladı
**Geçen yıla göre
performans artışı var**

08

29

BURHAN ÖZACUN
İLE SÖYLEŞİ
MİRZA TURGUT

**NASIL BİR GELECEK?
YENİ MESLEKLER VE
NASIL BİR EĞİTİM?**

Prof.Dr.Yusuf Zeren
Ege Üniversitesi

21

Long Tran / Vietnam / FIAP Altın Madalya

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan
Eylül ayı ihracat rakamlarını Mersin’de açıkladı
**Geçen yıla göre
performans artışı var**

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, eylül ayı ihracat rakamlarını Mersin Akdeniz İhracatçılar Birliği'nde (AKİB) düzenlenen toplantıda açıkladı. Bakan Ruhsar Pekcan "Eylül ayında ihracatımız geçen sene aynı döneme ilişkin performansın üzerine çıkarak 15 milyar 220 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir" dedi. Bu rakamın cumhuriyet tarihinin en yüksek eylül ayı ihracat rakımı olarak yansıdığını bildiren Bakan Pekcan, yılın 9 aylık döneminde toplam ihracatın yüzde 2.56 artışla 132 milyar 505 milyon dolara eriştiğini duyurdu. Pekcan Eximbank'ın TL kredi faizlerini de bugün itibarıyla yüzde 9.61'e çektiğini müjdeledi.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın katılımıyla eylül ayı ihracat rakamlarını Mersin'de açıkladı. Türkiye'nin ihracatı 2019 yılı eylül ayında 15 milyar 220 milyon dolara ulaşırken, bu rakam Cumhuriyet tarihinin en yüksek eylül ayı ihracat rakamı oldu.

Akdeniz İhracatçılar Birliği'nde düzenlenen toplantıda bölgedeki iş insanlarına hitap eden Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Mersin'in her yıl ihracatını arttıran iller arasında olduğunu belirtip, geçen yıl 1.7 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren Mersinlileri tebrik etti. Eylül ayı ihracat rakamlarını açıklayan Bakan Ruhsar Pekcan "İhracatımızda dengeli

ve istikrarlı bir büyümeyi devam ettirmek istiyoruz. Ancak küresel konjonktür Türkiye dahil tüm ülkeleri olumsuz etkiliyor. Eylül ayındaki ihracatımız geçen sene eylül ayındaki güçlü performansın üzerine çıkarak 15 milyar 220 milyon dolar olarak gerçekleştirmiştir. Yılın 9 ayındaki kümülatif ihracatımız geçen senenin aynı dönemine göre yüzde 2,56 artışla 132 milyar 505 milyon dolar oldu. Miktar bazında ihracatımız yüzde 19,8 arttı. Değer bazındaki yansıma ise yüzde 2,6 olarak gerçekleşti. Dolayısıyla ihracatımız miktar olarak artmasına rağmen değer olarak artış yaşanmadı. Bunda konjonktürel durum ve dolar avro paritesinin de etkisi var” dedi.

Bakan Pekcan, Mersin’de 17’nci şubesinin açılışını yaptığı Eximbank’ın TL kredi faizlerini bugün itibarıyla yüzde 9.61’e çektiğini duyurdu. ‘İhracatta başarılı seyir devam ediyor’

TİM Başkanı İsmail Güllü ise 2019’da küresel ticaret savaşlarının ve ekonomi-politik çatışmaların negatif etkisine rağmen, ihracatın öngördükleri gibi aylık performansındaki başarılı seyrini devam

ettirdiğini söyledi.

Yılbaşından bu yana küresel ticaret açısından çok hızlı güncellenen bir gündemi ve değişen pazar dengelerini tecrübe ettiklerini kaydeden İsmail Güllü, “İhracat yapan firmaların sayısı 13 yıldır ilk defa ithalat yapanları geride bırakmış durumda. 2018 yılında 79 bin 773 ithalatçımız var iken, ihracatçı sayımız 83 bin 286’ye yükseldi. İhracatçılar olarak Yeni Ekonomi Programı ile çizilen yol haritasının büyüme, istihdam, enflasyon ve cari denge beklentilerine uygun olarak 2020 yılının ilk çeyreği itibarıyla bir değişim sürecini sırtlayacağını öngörüyoruz” diye konuştu.

Eylül ayı ihracatına ilişkin detaylara değinen TİM Başkanı Güllü “Öncelikle, eylül ayında 1.392 firmamızın ihracata ‘merhaba’ dedi. Mersin ilimizden de 23 firmamız, ilk kez ihracat ailemize katıldı. Firma özelinde bakıldığında, eylül ayı içerisinde toplam 38 bin 744 firmamız ihracat gerçekleştirdi” dedi. Otomotiv sektörü liderliğini sürdürdü

Eylül ayının lideri, 2,6 milyar dolarlık ihracat ile otomotiv sektörü oldu. Otomotivi, 1,7 milyar dolar ihracat ile kimyevi maddeler ve 1,5 milyar dolar ih-

racat ile hazır giyim ve konfeksiyon sektörleri takip etti. İhracatını en çok artıran sektörler ise yüzde 113 artışla 278 milyon dolara ulaşan fındık ve mameulleri, yüzde 34 artışla 164 milyon dolara ulaşan savunma ve havacılık ile yüzde 25 artışla 305 milyon dolara ulaşan çimento cam seramik ve toprak ürünleri oldu. Sektörlerin ihracat yaptıkları ülke sayılarına bakıldığında 201 ülke ve bölgeye gerçekleştirdiği ihracatla kimyevi maddeler birinci, 191 ülke ile çelik ikinci, 188 ülke ile hububat üçüncü oldu

124 ülkeye ihracat arttı

Eylül ayında ihracatçılar, ülkemizin bayrağını 213 ülke ve bölgede dalgalandırmayı başardı. Bu ülkelerin 115'ine ihracat artarken 84 ülkede ise artış yüzde 10'un, tam 36 ülkede ise yüzde 50'nin üzerinde gerçekleşti. En çok ihracat gerçekleştirilen ilk 3 ülke ise 1,4 milyar dolar ile Almanya, 1,1 milyar dolar ile Birleşik Krallık ve 882 milyon dolar ile İtalya oldu. İlk 10 ülkenin ihracattaki payı yüzde 49,4 olurken, ilk 20 ülkede bu pay yüzde 66,3 olarak gerçekleşti. En büyük pazarımız olan Avrupa

Birliği'nin ihracatımızdaki payı eylülde yüzde 49,4 oldu.

İstanbul'un ihracatı 6 milyar dolar oldu

İllerin ihracatına bakıldığında; eylül ayında 49 il ihracatını artırdı. En çok ihracat gerçekleştiren ilk 3 il sırasıyla; 6 milyar dolarla İstanbul, 1,3 milyar dolarla Kocaeli ve 1,2 milyar dolarla Bursa oldu.

En dikkat çekici artışlar ise; ihracatını 4 kata yakın artırarak 10,2 milyon dolara ulaşan Yalova, 2,5 kat artışla 10,9 milyon dolara ulaşan Kastamonu ve 2 katın üzerinde artışla 120 milyon doları aşan Trabzon'da yaşandı. Yalova'nın ihracat artışında Gemi ve Yat sektörü etkili olurken, Kastamonu'nda mücevher, Trabzon'da fındık sektörlerindeki artış başarıyı getirdi.

Ay boyunca 175 ülkeye ihracatta TL kullanıldı, toplam rakam bir önceki yılın eylül ayına göre yüzde 10,6 artarak 5 milyar TL oldu. 6 bin 824 firma eylül ayında beyannamelerinde Türk Lirasını tercih etti. Miktar bazında ihracatta ise eylülde yüzde 11,1 artışla 12,3 milyon tona, yılın ilk 9 ayında yüzde 18,6 artışla 108 milyon tona ulaşıldı. Son olarak, eylül ayında Euro dolar paritesinin etkisi negatif yönlü 362 milyon dolar olurken, yılın ilk 9 ayında pariteden kaynaklanan negatif etki 3,5 milyar dolar oldu. İhracatçının sorunları masaya yatırıldı

TİM'in "Dış Ticaret Fazlası Veren Türkiye" hedefi doğrultusunda ihracatçının taleplerini dinlediği ve bölgesel sorunlarını masaya yatırdığı "TİM Akdeniz Meclisi" toplantısına Mersin Valisi Ali İhsan Su, Akdeniz İhracatçı Birlikleri temsilcileri ve bölgenin önde gelen iş insanları katıldı.

Mersin ilinin ihracat potansiyeline vurgu yapan

TİM Başkanı İsmail Gülle, şunları aktardı: "İlimiz, Mersin; limanı, serbest bölgesi, demiryolu ulaşımı, geçmişten gelen lojistik kültürü ve bu yönde gelişmiş insan kaynağı ile ihracat için bütün imkanları barındıran, sadece Çukurova bölgesinin değil, aynı zamanda Ortadoğu ve Doğu Akdeniz'in de en önemli lojistik merkezi. 2002'de Mersin ilimizin yıllık ihracatı 320 milyon dolar iken, 2008'de 1 milyar doları aşarak, 2018 itibarı ile 1,7 milyara yükseldi. İlimizin 2018 yılında eriştiği bu rakam, aynı zamanda da tüm zamanların en yüksek yıllık ihracat rakamı. Mersin ilimizden beklentimiz, ülkemizin ihracat artış oranını da aşan bir tempoda performans göstermesi. Bu sayede, önce bölgemiz, ardından ülkemizin ihracatını sırtlamak, ilimizin hedefleri arasında olmalı. Özenle takip ettiğimiz, çok sıkı çalışmalar yürüttüğümüz başka bir husus, ihracatımızın teknolojik düzeyi. 2018 yılında ülkemiz ihracatının yüzde 3,3'ü ileri teknoloji sınıflarında gerçekleşti. Yüzde 34'i aşkın bir oranda da orta-ileri teknoloji ürünleri ihraç ediyoruz. Mersin'de ise Yüksek teknoloji ürün ihracatımız, 20 milyon dolar ile yüzde 1,1 seviyesinde Orta – Yüksek Teknolojili ürün ihracatımız da 230 milyon dolar ile yüzde 13,3 seviyesinde gerçekleşti. İlimizdeki çok kıymetli üniversitelerimiz, teknokentlerimiz, bu potansiyeli açığa çıkarmak adına sanayi ile

iş birliği içerisinde pek çok proje yürütüyorlardır. Firmalarımız, araştırma ve ürün geliştirme konularında akademik bilgiye daha fazla başvurmalı. Ancak bu sayede, Sofistike ürün üretim ve ihracatını daha etkili bir seviyeye çekebiliriz.”
Mersin Türk Eximbank şubesi açıldı

Program kapsamında Türk Eximbank Mersin Şubesi de Akdeniz İhracatçıları Birliği (AKİB) bünyesinde Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Türkiye İhracatçıları Birliği Başkanı İsmail Gülle ve Eximbank Genel Müdürü Enis Gültekin’in katıldığı törenle hizmete açıldı.

Törende konuşan İsmail Gülle, Mersin ve çevre illerin son yıllarda gösterdiği ihracat performansının bu bölgede bir Eximbank şubesi açılmasını zorunlu hale getirdiğini vurguladı. İsmail Gülle, Mersin ve bölgenin ihracat rakamları hakkında şu bilgileri verdi: “2018’de sadece Mersin ilimiz ihracatçıları, ihracatlarını bir önceki yıla göre yüzde 15 oranında artırarak 1,7 milyar dolara taşıdı. Bu sayede ilimizin ihracattan aldığı pay da yüzde 1’in üzerine çıkmış oldu. Akdeniz İhracatçı Birliklerimiz ise, iddi-

alı ihracat rakamlarını sürdürüyor. AKİB’in ilk 9 ayda ihracatını yüzde 11 artırarak 10 milyar sınırına dayandığını görüyoruz. Bu gelişmeler ışığında, İstanbul’da Dış Ticaret Kompleksimiz ve İzmir’de EİB İrtibat Ofisi’nin ardından, AKİB binamızda da ihracatçılarımıza hizmet verecek şubeyi açıyoruz. 2018’de her 4 dolar ihracatımızın 1 dolarında Eximbank’ın katkısı var. Bu oran çok kısa sürede çok daha ileri seviyeye taşınacak. Bu konuda her şeyi Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı’ndan beklemek olmaz dedik, TİM ve İhracatçı Birliklerimiz olarak, yedek akçelerimizden 256,2 milyon TL’ye geçtiğimiz ay Eximbank’a aktardık. Bu sayede bankamızın daha fazla ihracatçıya, daha uygun koşullarda, daha geniş bir yelpazede hizmet verebilmesi için elimizi taşın altına koyduk. Birliklerimizdeki her bir kuruluşun tekrar ihracatçılarımızın emrine, kullanımına sunulması en temel önceliğimiz.”

AHBİB'İN DESTEKLERİYLE ULUSAL/ULUSLARARASI BİLİM İNSANLARI ANADOLU'NUN TOHUM TARİHİNİ TARTIŞMAK İÇİN İZMİR'DE BULUŞTU

Dr. Öğr. Üyesi Burhan ULAŞ
İnönü Üniversitesi

23-26 September, 2019

İş yoğunluğundan SARA sempozyumu açılışına katılamayan AKİB Başkanlar Kurulu Üyesi ve Akdeniz Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Arslan adına Prof. Dr. Necdet BUDAK tarafından AKİB çalışanlarından Sayın Ahmet Utku Bayır'a teşekkür plaketi takdim edilmiştir.

AHBİB'in destekleriyle, "SARA: Seed Science and Archaeobotanical Research in Anatolia - Anadolu'da Tohum Bilimi ve Arkeobotanik Araştırmalar" başlıklı sempozyum, 23-26 Eylül 2019 tarihleri arasında, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi bünyesinde düzenlendi.

Sempozyuma İtalya'dan 4, Avusturalya ve İngiltere'den 3, İspanya, Almanya, İsrail'den 2 ve Polonya, Danimarka ve İran'dan 1 araştırmacı katılım sağlamıştır. Toplamda 50'ye aşkın sözlü sunum ve 15 adet poster sunumuyla sempozyum önemli bilimsel tartışmalara sahne olmuştur...

Günümüzde bilim ve teknoloji alanlarındaki gelişmeler bilimsel disiplinler arasındaki ayrımı bulanıklaştırmış ve bunun sonucu olarak disiplinler arası işbirliğine dayalı yeni akademik platformların ortaya çıkması ihtiyacını doğurmuştur. Arkeoloji, DNA, arkeobotanik, modern tohum ıslah çalışmaları, tohum bilimi ve etnobotanik gibi bilimsel araştırmaların tümü tohum ve tohum tarihi ile ilgili bilimsel problemler etrafında birleşmektedir. Bu disiplinlerden elde edilen bilgiler yine bu alanlarda araştırmalar yürüten uzmanlar tarafından sık sık kullanılan ortak bilimsel verilerdir.

Buna karşın, tüm bu bilim alanları üzerine çalışan uzmanlarını aynı platformda birleştiren bir bilimsel etkinlik ne ulusal ne de uluslararası düzeyde henüz gerçekleştirilmemiştir. Yabani tohumların evcilleştirilmeye başlandığı, Çayönü, Caferhöyük, Nevalı Çori gibi önemli yerleşmelerin yer aldığı Anadolu, böylesi bir platformun gerçekleştirilmesi için en uygun coğrafyadır. Bu pers-

pektifle, söz konusu bu bilimsel platform açığına cevap vermek ve bu konular üzerine araştırmalar yürüten saygın uzmanları buluşturmak amacıyla, SARA: Seed Science and Archaeobotanical Research in Anatolia başlıklı bir sempozyumun düzenlenmesi fikri 2018 yılının ekim ayında Ege Üniversitesi Tohum Teknolojisi Uygulama ve Araştırma Merkezindeki bir yuvarlak masa etrafında buluşan akademisyenlerce geliştirilmiştir.

Bu perspektifle, söz konusu bu bilimsel platform açığına cevap vermek ve bu konular üzerine araştırmalar yürüten saygın uzmanları buluşturmak amacıyla, SARA: Seed Science and Archaeobotanical Research in Anatolia başlıklı sempozyum 23-26 Eylül 2019 tarihleri arasında Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi bünyesinde düzenlenmiştir. Sempozyuma İtalya'dan 4, Avusturalya ve İngiltere'den 3, İspanya, Almanya, İsrail'den 2 ve Polonya, Danimarka ve İran'dan 1 araştırmacı katılım sağlamıştır. Toplamda 50'ye aşkın sözlü sunum ve 15 adet poster sunumuyla sempozyum önemli bilimsel tartışmalara sahne olmuştur.

Bilindiği üzere, günümüzden yaklaşık 11.000 yıl önce, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin de içinde yer aldığı "Verimli Hilal" olarak da adlandırılan bölgede, bitkilerin tarıma alınma süreci başlamıştır. İnsanlık tarihinde devrimsel değişimlere yol açan bu dönemde, tohumlar, insanların bilinçli seçimleri ve kimi zaman da rastlantı eseri, yabani türlerinden uzaklaşarak morfolojik ve genetik olarak evrimleşmişlerdir. Özellikle arkeoloji, arkeobotanik ve Antik DNA araştırmaları, tohum-

SARA sempozyumuna katkı veren bilim insanları, kurum ve kuruluşlara plaket verme töreni.

ların evcilleşme süreçleriyle insan topluluklarının kültürel ve ekonomik gelişimi arasında güçlü bir ilişki olduğunu ortaya koyan etkileyici sonuçlara ulaşmıştır. Neolitik Dönem olarak adlandırılan bu devrimsel süreç, dünyada ilk olarak Yakındoğu coğrafyasında yaşanmış, Neolitik köylülerin çabasıyla buğday, arpa, burçak, mercimek, nohut, bezelye ve keten gibi bitkilerin evcilleştirilmesi tamamlanmıştır. Aynı zamanda, Neolitik çiftçisi, bu süreçte ilk genetik mühendisliğinin fitilini ateşleyen adımları atmıştır. Bu süreçten sonra, insan toplulukları 2,5 milyon yıl gibi devasa bir zaman dilimine yayılan avcı-toplayıcı yaşam tarzını, bir daha geri dönmeyecek şekilde terk etmişlerdir. Bu süreç, aynı zamanda, ilk köyler, silolar, mutfak, kap-kacak, tarım aletleri ve mühür gibi tarımsal ekonomi etrafında şekillenen ve insanlık tarihine yeni bir yön verecek olan sosyo-ekonomik, kültürel, ideolojik ve teknolojik gelişmelerin yaşandığı bir çağdır. Günümüzde ise tohum ıslahı ve tohum ticareti dünya ekonomik ve politik konjonktürünün önemli parçalarından biridir.

Arkeobotanik biliminin gelişiminde ilk öncü çalışmalar ve alanın bilimsel bir disipline kavuşmasında 1960'lı yıllardan itibaren Anadolu'da yürütülen çalışmaların önemli katkıları olmuştur. Arkeobotanik biliminin kurucuları arasında yer alan Hans Healbek, Çatalhöyük'te en erken arkeobotanik çalışmalara imza atarken; Gordon Hill-

mann Can Hasan III neolitik dönem kazılarında, Sebastian Payne'in ilhamı ile ilk flotasyon (suda yüzdürme) makinelerinden birini kullanarak arkeobotanik çalışmalara metodolojik açıdan devrimsel bir katkı yapmıştır. Williem van Zeist ise Çayönü kazılarıyla en erken einkorn ve emmer evcilleştirilme süreçlerinden birinin yaşandığını tüm bilim camiasına tanıtırken, Aşıklıhöyük yerleşmesiyle elde ettiği verilerle, "Verimli Hilal" coğrafyasının Orta Anadolu'ya kadar uzandığı tartışmalarını başlatmıştır.

Uzun yıllardır Anadolu'da araştırmalar yürüten Hollanda Groningen üniversitesi, İngiltere University College London, İtalya Lecce Salento üniversitesi gibi arkeobotanik ekollerinin Anadolu'da gerçekleştirdiği arkeobotanik araştırmalar sayesinde son yıllarda Türkiye'de yeni ve genç bir arkeobotanik grubunun temelleri atılmıştır. Bu yönüyle Türkiyeli arkeobotanistlerin SARA sempozyumuna bilimsel çalışmalarıyla katkı sunmuş olması, Anadolu arkeobotanik araştırmalarının gelişimi açısından oldukça umut verici bir gelişme olmuştur.

Anadolu, arkeolojik çalışmalar açısından ise evrensel etkilere yol açan çalışmaların yürütüldüğü bir coğrafyadır. Her ne kadar Anadolu'daki arkeolojik araştırmalar Batı Avrupa'daki arkeolojik araştırmaların gerisinden gelse de, 19. yüzyıldan itibaren Osman Hamdi Bey'in kişisel çabalarıyla

SARA sempozyumuna katılan bilim insanları.

Anadolu arkeoloji geleneğinin temelleri atılmıştır. XIX. yüzyılın son çeyreğinde Schliemann başkanlığında Troya tarihöncesi dönem kazılarının yapıldığı ilk yerdir. Troya kazıları, özellikle Dörpfeld'in arkeolojide hassas ölçüm ve belgeleme yöntemlerini kullanması sayesinde, arkeolojinin bir bilime dönüşmesine eşsiz bir katkı sunmuştur. Çayönü kazılarıyla Robert Braidwood, Yumuktepe ekip üyesi Gordon Childe gibi teorisyen arkeologlar Anadolu'da yürüttüğü araştırmalarla halen güncelliğini koruyan "Neolitik Devrim" ya da "ilk üretimciliğe geçiş" coğrafyasını tanımlayan "çekirdek bölge" kuramlarını oluştururken, Anadolu'da yürüttükleri araştırmalardan ilham almışlardır. Tüm bu çalışmalar, arkeoloji camiasında evrensel düzeyde tanınırlığı olan Halet Çambel, Ufuk Esin ve Mehmet Özdoğan gibi saygıdeğer arkeologlar Türkiye arkeolojisinde yeni kuşakların yetişmesinde önemli pay sahibi olmuştur. Neolitik Dönem'den Antik Çağ'a geniş bir kronolojik yelpazede uzmanlığa sahip önde gelen arkeologların bu sempozyuma katılım sağlaması SARA'nın disiplinlerarası yaklaşımına sunulmuş değerli bir katkı olmuştur.

Tohum bilimi ve bitki gen kaynaklarına ilişkin öncü çalışmalar da Türkiye'de yürütülmüştür. 1930'lu yıllarda Mirza Gökgöl, Anadolu'nun buğday gen merkezi olduğunu Anadolu'da derlediği yaklaşık 20 bin buğday tipi ile göstermiştir. Gökgöl, ayrıca, bazı buğdayların ilk kez Anadolu'da

evcilleştirilip buradan farklı coğrafyalara yayıldığı fikrini ilk defa öne süren araştırmacıdır. Günümüzde arkeolojik, arkeobotanik, DNA ve tohum bilimi verileriyle bilim dünyasında her geçen daha fazla kabul gören bu teoriyi ilk defa formüle eden Gökgöl, aynı zamanda, Anadolu'nun tüm tarihsel süreç içerisinde değişik uygarlıklara ev sahipliği yapmasını tarımsal açıdan zengin biyolojik çeşitliliğe ve güçlü bir tarım kültürüne sahip olmasına bağlamıştır. Gökgöl'ün yukarıda da belirtildiği üzere Tohum bilimi ve bitki gen kaynaklarına ilişkin öncü çalışmalar yapmasından dolayı sempozyum Mirza Gökgöl anısına düzenlenmesine karar verilmiştir.

Anadolu'da etnobotanik derlemeler MS 1. yüzyıla kadar uzanır. Bu dönemde Tarsus'ta yaşamış, eczacılık ve tıp eğitimi alan Romalı Pedanius Dioscorides, "De Materia Medica" adlı eseriyle Dünyadaki en eski etnobotanik çalışmalardan birine imza atmıştır. Yine, arkeolojik problemlerin anlaşılması için etnobotanik çalışmalara başvurulması Doğu Anadolu'da Gordon Hillman tarafından 1970'li yıllarda yürütülen çalışmalarla gerçekleştirilmiştir. Etnobotanik bilimiyle arkeolojik problemleri irdeleyen önemli çalışmalara imza atan Füsun Ertuğ'un SARA'ya katılımı bizleri onurlandırmıştır.

İlk olarak Watson ve Crick'in 1953 yılında DNA'nın yapısını açıklamasıyla başlayan moleküler

Sempozyuma katılımcılarından Prof. Dr. Girolamo Fiorentino (İtalya, Lecce-Salento Üniversitesi) ve Dr. Öğr. Üyesi Burhan Ulaş (İnönü Üniversitesi)

ler biyoloji çalışmaları, özellikle 1990 yılından sonra büyük gelişmeler göstermiş ve farklı bir boyut kazanmıştır. Kaplıca buğdayının ilk defa nerede kültüre alındığı sorusuna cevap vermek için Heun ve meslektaşları tarafından ilk defa 1997 yılında DNA analiz sonuçları yayınlanmıştır. Bu analiz sonuçları ve sonrasında Hakan Özkan gibi araştırmacıların yürüttüğü çalışmalar emmer ve einkorn buğdayının evrimleştirme sürecinde Diyarbakır'da yer alan Karacadağ'ın önemine işaret etmiştir. Bu çalışmalar Anadolu'nun tohum kültürü ve tarihi üzerine yürütülen tüm bilim insanlarının ilgisini Anadolu'ya yönlendirmiştir. Bu açıdan DNA ve aDNA oturumu SARA'da öne çıkan oturumlardan biri olmuştur.

Sempozyumun temel konularını oluşturan bilim dallarının tarihsel gelişimi, aynı zamanda, arkeoloji, kültür tarihi ile bütün doğa bilim alanlarının birlikte hareket etmek zorunda olan, ayrılmaz bir bütün olduğunun altını kalın harflerle çizmektedir. Son yıllarda Avrupa'daki eğitim kurumlarında SARA'nın ele aldığı uzmanlık dallarına her geçen gün daha fazla önem verilmeye başlanmış ve de bunun sonucu olarak, bu bilimsel disiplinlere özgü bağımsız departmanlar açılmıştır. Söz konusu bilimsel disiplinlerin gelişimine ülkemizde yürütülen araştırmaların yaptığı değerli katkılara karşın, ülkemizin eğitim sisteminin ara uzmanlık disiplinlerine getirdiği kısıtlama yukarıda ifade edilen tarihsel gerçeklikle tamamıyla bir tezat oluşturmaktadır. Maalesef, SARA'nın ele aldığı uzmanlık dalları halen ülkemizde bağımsız bir alan

olarak görülmemektir. Bu açıdan, SARA'nın bu bilimsel disiplinlerin Türkiye'deki üniversitelerde bağımsız bir disipline dönüşmesine katkı sunabilmiş olmasını umut ediyoruz.

Yukarıda da belirtildiği gibi, SARA 2018 yılında kuruldu. Açıkçası sempozyumu düzenlerken "1.ncisi" şeklinde bir isim kullanılmasında çekinildi. Sempozyuma gösterilen SARA'nın gelekselleştirilmesi adına cesaretlendirici bir unsur olmuştur. Bu açıdan, SARA Düzenleme Komitesi üç yıl sonra sempozyumun Türkiye'nin farklı bir üniversitesinde gerçekleştirilmesini gündemine almıştır. Bu sempozyumda olduğu gibi gelecek sempozyumların düzenlenmesi, ancak AKİB gibi değerli kurumların destekleriyle mümkün olacaktır. Bu açıdan sempozyumun gelecek organizasyonu için de AKİB'in desteklerin devamını umuyoruz. Sempozyuma verdikleri destek dolayısıyla AKİB Başkanlar Kurulu Üyesi ve Akdeniz Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Arslan'a Prof. Dr. Necdet BUDAK tarafından teşekkür plaketi takdim edilmiştir. Bu vesileyle; sempozyum Düzenleme Komitesi adına, verdikleri değerli desteklerinden dolayı Sayın Hüseyin Arslan şahsında AKİB yönetim kurulu ve tüm çalışanlarına bir kez daha teşekkür ederiz.

SARA Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı
Prof. Dr. Cemal ÜN (Ege Üniversitesi)
Düzenleme Kurulu Eş Başkanları
Dr. Öğr. Üyesi Burhan ULAŞ (İnönü Üniversitesi)
Doç. Dr. Çiler ÇİLİNGİROĞLU ÜNLÜSOY
(Ege Üniversitesi)
Prof. Dr. Hülya İLBİ (Ege Üniversitesi)
Sara web sayfası: <http://www.sarasemp.org/>

ETİYOPYA ALIM HEYETİ

AKİB'DE AĞIRLANDI

BİRLİK (Akdeniz İhracatçı Birlikleri)

19

Akdeniz Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği tarafından düzenlenen alım heyeti programında, Etiyopya'dan gelen 17 firma temsilcisi ile AKİB üyesi firmalar arasında ikili iş görüşmeleri organizasyonu gerçekleştirildi.

Türkiye'deki işbirliği olanaklarını araştırmak ve fırsatları yerinde incelemek için bu heyete katıldıklarını belirten yabancı heyet temsilcileri, ikili görüşmelerden çok memnun kaldıklarını, önümüzdeki dönem için bazı firmalar ile önemli iş bağlantıları gerçekleştirdiklerini ifade ettiler. Birliğimiz üyeleri, 27 Ağustos Salı günü AKİB'de düzenlenen ikili iş görüşmeleri organizasyonuna yoğun ilgi gösterdi.

İkili görüşmeler çerçevesinde iş birliği olanaklarının görüşüldüğü organizasyonla ilgili açıklamalarda bulunan Akdeniz Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı Hüseyin Arslan, iki ülke arasındaki ilişki-

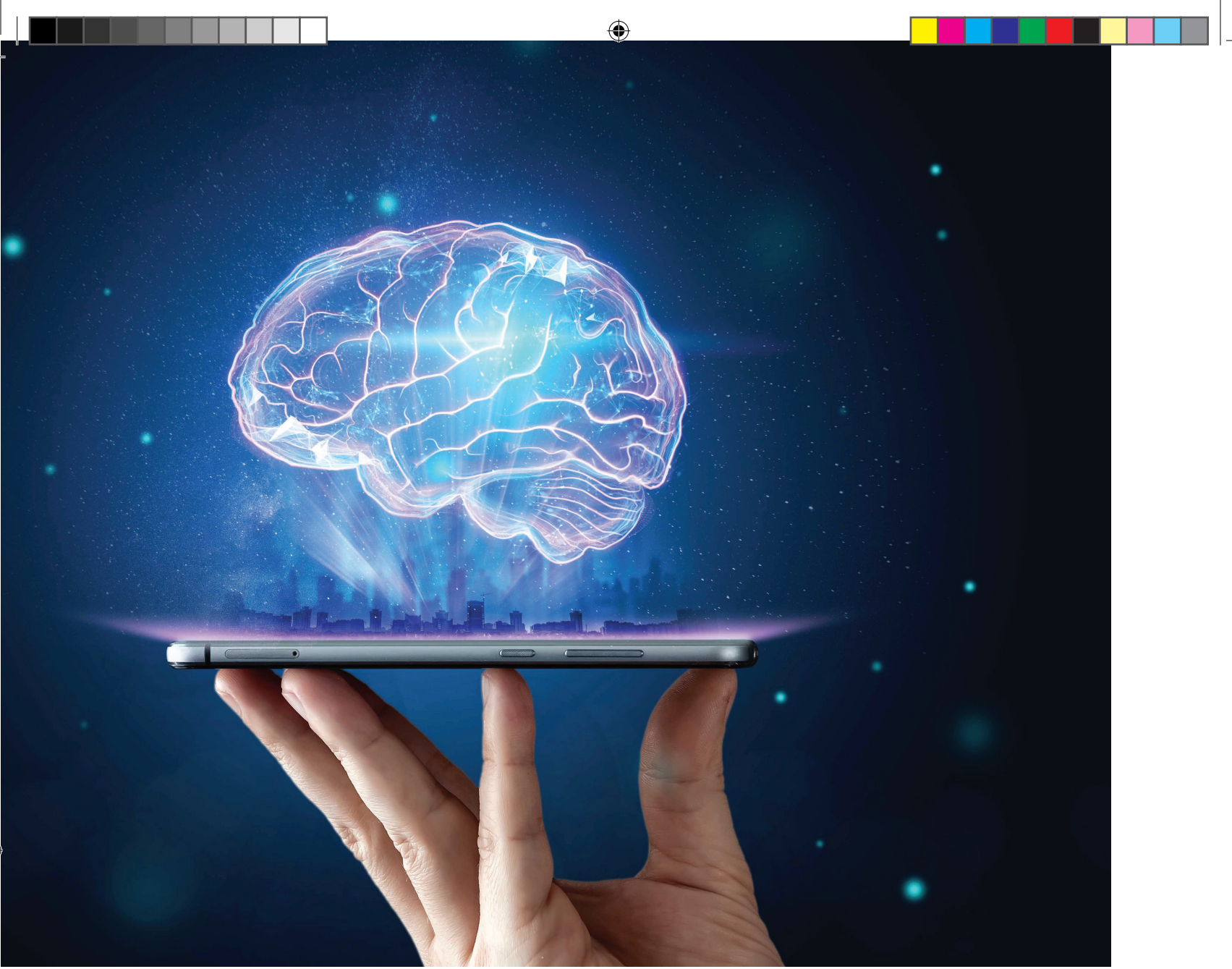
lerin artarak devam ettiğini, söz konusu organizasyon ile pazar hakkında bilgi edinme, karşılıklı iş birliği imkânlarını görüşebilme şansının bulunduğundan ötürü mutlu olduklarını dile getirdi. Arslan sözlerine, "Alım Heyeti organizasyonuna ihracatçı firmalarımızın yoğun ilgisi yüzümüzü güldürdü. Gerek Alım Heyeti gerekse Ticaret Heyeti organizasyonları ile ihracatımızı en üst noktaya taşımak için çalışmalarımıza hız kesmeden devam edeceğiz. Organizasyonda büyük katkısı bulunan Ankara Etiyopya Büyükelçiliği'ne, Etiyopya Mersin Fahri Konsolosu Sayın Bülent Elbeyli'ye ve Etiyopyalı firma temsilcilerine teşekkür ediyorum." şeklinde devam etti.

Program sonunda, Etiyopyalı firmalara eşlik eden Ankara Etiyopya Büyükelçiliği Ticaret Müsteşarı Sayın Mr. Gebru AMBAYE, organizasyona gösterilen yoğun ilgiden duyduğu memnuniyeti dile getirerek AKİB'den ayrıldı.

NASIL BİR GELECEK? YENİ MESLEKLER VE NASIL BİR EĞİTİM?

Prof.Dr.Yusuf Zeren
Toros Üniversitesi

Yapay zeka destekli makine öğrenmesi ve robot teknolojisinin yoğurt yapımından yoga öğretmenliğine kadar her işi insandan daha iyi yapabileceği giderek gerçeğe dönüşüyor.

Sadece doğası gereği bu değişimin ne zaman gerçekleşeceği konusunda görüş farklılıkları var.

Bence değişim çoktan başladı, balığın içinde yaşadığı okyanustan haberi olmadığı gibi biz de aslında değişimin tam da içindeyiz fakat farkında değiliz.

1997’de büyük bir zaman ve emek harcanarak yazılan IBM’in satranç programı “Deep Blue” Gary Kasparov’u yenmeyi başardı. Bu arada geçen sürede yapay zeka ve makine öğrenmesi alanında çok yol alındı.

Google’un AlphaZero programı, yüzyıllar boyunca insan zekasının en parlak örneklerinden biri olan satrancın inceliklerini hiçbir insan yardım almaksızın 4 saatte ustalık seviyesinde öğrendi

ve şimdi hiç bir satranç ustası onunla baş edemiyor.

Makine öğrenmesi böyle bir şey.

Şimdi satranç müsabakalarında hakemlerin en büyük sorunu, adayların gizlice bilgisayar desteği alıp almadıklarını kontrol etmekte karşı-

laştıkları zorluktur.

Peki gerçekten dehşet verici bir dönüşümün mü kıyısındaız, yoksa bu tarz tahminler asılsız temellere dayanan Ludizm Hareketi (işsiz kalma korkusuyla makinelere saldırma) benzeri histerilere bir başka örnek mi?

Otomasyonun kitlesel işsizliğe yol açacağına dair korkular 19. Yüzyıla kadar uzanıyor ve şimdiye kadar bu korkuların çok büyük boyutta bir gerçeğe dönüştüğü de görülmedi.

Teknolojik gelişmelerin en hızlı yaşandığı ABD’de bile henüz önemli bir işsizlik sorunu yaşanmıyor.

Sanayi devriminin başından itibaren makinelerle kapıtılan her iş koluna karşılık en azından geçen yıllarda bir adet yeni iş kolu yaratıldı.

Ancak bu sefer durum farklı.

Makine öğrenmesi ve robot teknolojisinin oyunun kurallarını değiştireceğini düşünmek için haklı nedenler var.

İnsanlar fiziksel ve zihinsel olmak üzere iki tür beceriye sahipler.

Geçmişte makineler çoğunlukla doğrudan fiziksel beceriler alanında insanlarla yarışıyor ve insanlar makinelerle karşı muazzam zihinsel avantajlarını koruyorlardı.

Oysa günümüzde insan eliyle yaratılan yapay zekanın yetenekleri insanı duygusal zeka da

bile aşacak bir seviyeye doğru ilerliyor.

Yapay zeka devriminin yalnızca bilgisayarların daha hızlı ve daha akıllı hale gelmesinden ibaret olduğunu düşünmek de büyük bir yanılgı olur.

Bu devrim sadece fen bilimlerindeki ilerlemeden değil, sosyal bilimlerdeki ilerlemelerden de besleniyor.

Bu şu demek oluyor ki, yapay zeka “sezgi” gerektirdiği varsayılan işlerde bile insanlara üstün gelebiliyor.

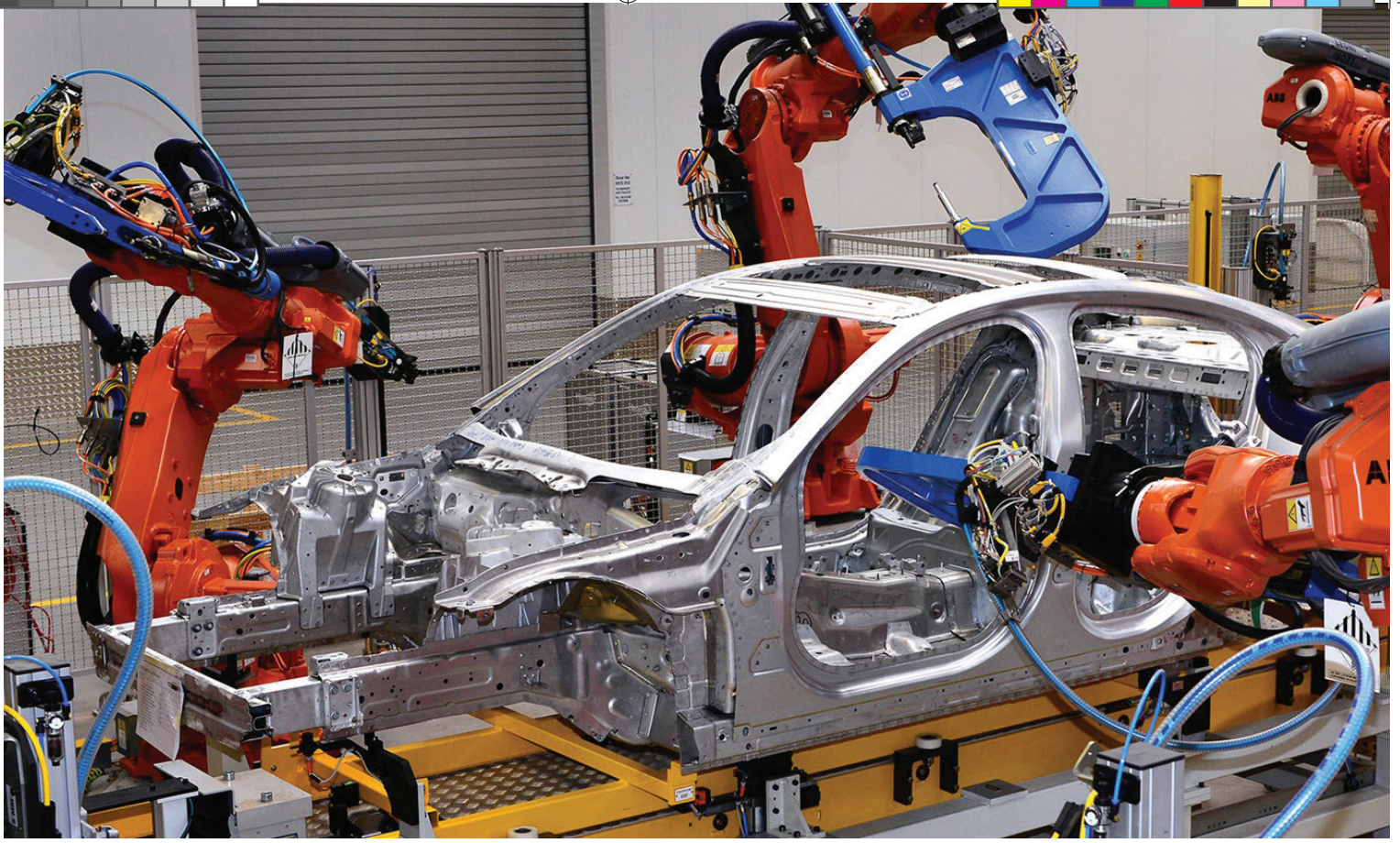
Doğru sensörlerle donatılmış bir yapay zeka sistemi, insan vücut dilini öğrenerek isabetli kararlar verebilecek hale geldi.

Dolayısıyla iş kaybı tehdidinin tek kaynağı bilişim teknolojilerin yükselişi değil. Tehdit, bilişim teknolojilerinin biyoteknoloji ile kesişiminden doğuyor.

Yapay zeka sadece insanları hackleyip şimdiye kadar insanlara has sayılan becerilerde onlardan daha iyi performans sağlamakla kalmıyor. Bunun yanı sıra insan olmayanlara has farklı becerileri de var.

Örneğin, yapay zekanın sahip olduğu insan dışı becerilerden bilhassa önem taşıyan ikisi:

Yapay zeka sistemlerinin birbirlerine bağlanarak küresel bir ağ oluşturabilmeleri ve sürekli güncellenebilme yeteneklerinin gelişmesidir.

Birer birey olduklarından tüm insanları birbirlerine bağlamak ve hepsinin güncelliğini bir anda sağlamak zordur.

Otonom arabalar kavşağa geldiklerinde birbirleriyle iletişim kurabiliyorlar. İnsan sürücüler ise birbirlerinin niyetlerini anlamadıklarından kazalara sebep oluyorlar.

Günümüzde küresel çapta yılda 1,25 milyon insan trafik kazalarında, 2,5 milyon insan ise iş kazalarında hayatını kaybediyor. Bu ölümlü kazaların %90'ını insan hatalarından kaynaklanıyor.

İnsan yerine yapay zeka destekli sistemler geçtiğinde ölüm ve yaralanmalar %90 oranında azalacaktır.

Başka bir ifade ile sürücülü araçların yerini otonom araçlar ve sanayide tehlikeli iş kolları ve iş yerlerinde insan yerine robotların kullanımı insan ölümlerini azaltacaktır.

Sonuçta korunması gereken insanların hali hazır yaptıkları işler, meslekleri değil, bizatihi insanların kendisidir.

Yapay zeka insanlar için yeni iş alanları da yaratmaktadır.

Örneğin, insansız hava araçları pilotları işinden ederken pek çok insana yeni iş alanları açmıştır.

Bu uçakların yer istasyonundan istenilen hedeflere yönetilmesi için 30 kişilik nitelikli bir kadroya, yolladığı görüntülerin analiz edilip değerlendirilmesi için de en az 80 kişilik bir ekibe ihtiyaç

duyulmaktadır.

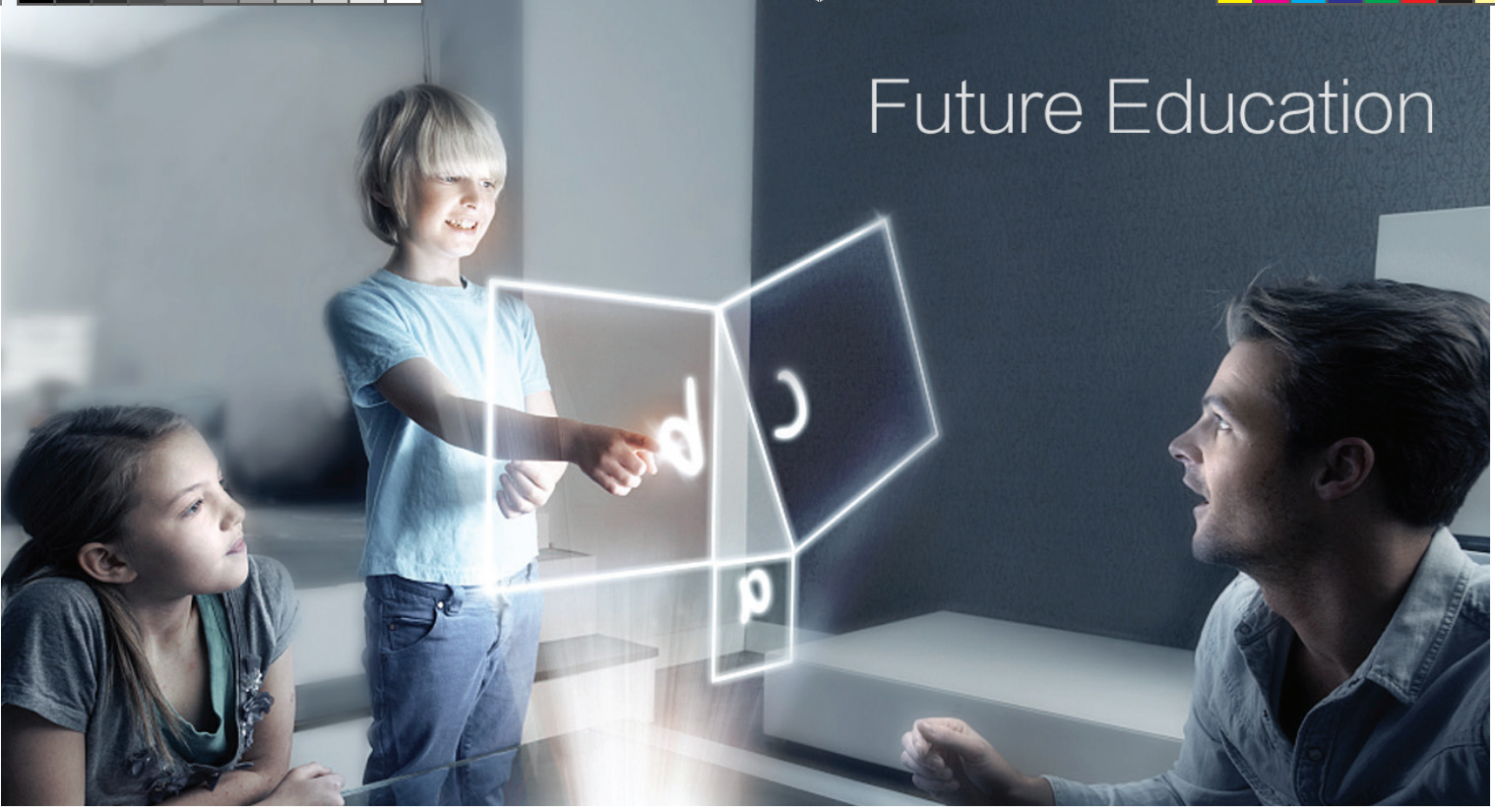
Önceki otomasyon dalgalarında insanlar genellikle düşük vasıflı bir işten diğerine geçiş kolay yapabiliyorlardı.

1920'lerde tarımda makineleşme sonunda işten çıkartılan bir tarım işçisi kısa bir eğitimden sonra sanayide iş bulabiliyordu.

1980'lerde otomasyon sonucu işsiz kalan bir sanayi işçisi bir süpermarkette kasiyer olarak ya da bir yakıt istasyonunda pompa görevlisi olarak çalışabiliyordu.

Bugün kasiyerlik ve pompa istasyonlarında pompa görevlisi olmak gibi işler tarihe kavuşuyor. Amazon'un yeni mağazalarında ne kasa ne de ka-

siyer var.

Yakıt ikmali artık araç sahipleri tarafından bizzat yapılıyor.

Elektrikli araçların ise yakıta ihtiyaçları yok.

Önümüzdeki 10 yılda sadece otomotiv sektöründeki değişimler bile hayatımızı önemli ölçüde değiştirmeye aday.

Artık ömür boyu tek meslek, ömür boyu tek uzmanlık alanı olmayacak.

Yapay zeka ve diğer dijital teknolojiler nedeni ile pek çok yeni meslek ortaya çıksa da, işlevsiz bir insan kitlesinin ortaya çıkması olasılığını gözden ırak tutmamalıyız.

Ayrıca eş zamanlı olarak hem yüksek işsizlik oranı, hem de nitelikli çalışan eksikliğinin yaşandığı iki yönlü bir zorlukla uğraşmak durumunda da kalabiliriz.

O HALDE NASIL BİR EĞİTİM?

2020 yılında doğacak bir bebek 2050 de 30 yaşında olacak, her şey yolunda giderse bu insan 2100 yılında da hayatta olacak.

Peki, bu bebeğe 22. yüzyılda da ayakta kalabilmesi ve başarılı olması için nasıl bir eğitim vermeliyiz?

Bırakalım 2100 yılını, biz henüz 2050 de dünyamızın neye benzeyeceğini, hangi mesleklere ihtiyaç duyulacağını biliyor muyuz?

İnsanlar 2050 yılında geçimlerini nasıl sağlayacak, tarım, sanayi ve hizmetler vasıl olacak?

Oysa ben Üniversiteyi bitirdiğim 1967 yılında 2000 yılına kadar ülkemde ve dünyada neler yaşanabileceğini, eğitimin ve mesleklerin nasıl gelişeceğini, insanların kişisel yaşamlarında nasıl bir değişim olacağını kestirebiliyordum. Şimdi, ilköğretim, ortaöğretim ve özellikle üniversitelerin neye benzeyeceğini tahmin edemiyoruz.

Üniversitelere ihtiyaç halen olduğu gibi devam edecek mi? Devam edecekse nasıl bir üniversite olacak?

Hükümet yönetimi nasıl olacak, ordu neye benzeyecek, bürokrasi nasıl çalışacak, sosyal güvenlik sistemi nasıl olacak, emeklilik nasıl olacak, sosyal sınıflar nasıl konumlanacak. Bilmiyoruz.

Günümüzde eğitim öğrenciye bilgi yüklemeye dayanıyor. Eskiden bunun bir anlamı vardı, çünkü bilgiye ulaşmak zordu.

Günümüzde bilgiye ulaşmak sorun olmaktan çıktı, herkesin hakkı haline geldi.

21.yüzyılda inanılmaz boyutta bir bilgi yüküne maruz kalıyoruz.

Böyle bir dünyada bir öğretmenin öğrencilere vermesi gereken son şey daha fazla bilgi olması.

Gereksiz fazla bilgi yükü yerine öğrencilere bilgiyi anlamlandırabilme, neyin önemli neyin daha önemsiz olduğunu ayırt edebilme becerisi kazandırmak daha önemli hale geldi.

Her şeyden önce birçok bilgi parçasını bir puzzle'in parçaları gibi bir araya getirerek dünyaya ilişkin geniş bir resme dönüştürebilme yeteneği kazandırmaya ihtiyacı olacak geleceğin öğrencilere-

rinin.

Aslında batılı liberal eğitimin ideali de böyle bir eğitimdi.

Ancak şimdiye kadar çoğu batılı okullarda olduğu gibi ülkemizde de bu ideali hayata geçirmede başarılı olunamadı.

Çünkü bizim kuşağın öğretmenlerinin biz-zat kendileri de 21. Yüzyılın gerektirdiği bu zihinsel esnekliğinden yoksundur.

Çünkü onlar da eski eğitim sisteminin ürünüdür.

Sanayi devrimi bize seri üretim bandı kavramı üzerinden bir eğitim kuramı miras bıraktı.

Hayat birbirini tamamlayan iki parçaya ayrılıyor, öğrenme evresini takiben çalışma evresi geliyordu.

İlk dönemde bilgi biriktiriyor, becerilerini-zini geliştiriyor, bir dünya görüşü ediniyor ve sabit bir kimlik ediniyordunuz.

Geçen sürede becerinize, kimliğinize, kariyerinize ve dünya görüşünüze pek çok yatırım yaptığınızdan haklı olarak değişmek istemezsiniz, yeni baştan başlamak, istemezsiniz.

Önceki bir şeyi kurmak için ne kadar çok çaba sarf ettiyseniz ondan vazgeçmek ve yeni bir işe yer açmak o kadar güçleşir.

Oysa bizi bekleyen değişim nedeniyle, sırf ekonomik açıdan değil, en önemlisi de toplumsal

açıdan işlevinizi, insan onurunuzu koruyabilmek için durmadan öğrenme ve kendimizi yeniden inşa etme çabasına ihtiyacımız olacak.

Geçmişte başarılarına rağmen mevcut eğitim modelini eleştirmek kolay ve bu modelinin bugün iflas ettiğine herkes inanıyor. Ama henüz geçerli bir alternatifini de bulamadık.

Öğretmenlerimiz bizlere bolca veri yükleyip kendi kendimize düşünmeyi teşvik etmekle yetindi.

Otorite de onlardan daha fazlasını yapmalarını istemiyordu.

Liberal okullar da otorite ile ilişkilerinin bozulmaması için, öğrencilere bolca veri yükle-

yip onlar yaşadıkları dünyaya ait bir resim çizerler sandılar.

Bunu başaramazlarsa, gelecekte bir sentez oluşturmak için daha çok zamanımız olacak diye düşündüler.

Oysa zamanımız kalmadı.

Önümüzdeki dönemlerde alacağımız kararlar, bizzat hayatın geleceğini şekillendirecek ve biz bu kararları ancak mevcut dünya görüşümüz doğrultusunda verebiliriz.

Bunu başaracağımızdan emin değiliz.

Ne yazık ki çocuklara bilinmezi kucaklamayı ve zihinsel dengelerini korumayı öğretmek, bir fizik formülünü ya da Birinci Dünya Savaşı'nın nedenlerini öğretmekten daha zordur.

İnsan dirençli olmayı bir kitap okuyarak ya da ders dinleyerek ya da büyüklerinin nasihati ile öğrenemez.

O yüzden dünyanın bir yerlerinde miadını doldurmuş bir okula kısılp kalmış onbeş yaşındaki bir gence verebileceğimiz en iyi tavsiye; “yetişkinlere fazla bel bağlama” demek olmalıdır.

Onların çoğu iyi niyetli ama onlar gelişen dijital dünyanın insanı değiller.

Eskiden yetişkinleri örnek almak nispeten sağlam bir yoldu, çünkü dünyayı oldukça iyi bili-

yorlardı ve dünya da onların zamanında yavaş değişiyordu.

Gelecek nesil değişime dair, evrene dair kapsamlı bir görüşten yoksun kalırsa, yaşamın geleceğine kendini iyi hazırlamazsa işlevsiz kalır.

Geleceğin mesleklerinden bazıları:

- 3D Mühendisi,
- Robot tamir-bakım teknisyeni,
- Yapay zeka eğitmeni,
- Veri analisti,
- DNA programcısı,
- İş dronu plotu,
- Dijital rahatsızlıklar rehabilitasyon danışmanı,

• Sanal ve artırılmış gerçeklik programlar geliştiricisi,

- Kişisel gizlilik danışmanı,
- Beyin implant uzmanı,
- Sayborg tasarımcısı,
- Zihin transfer uzmanı,
- Robotik ve holografik avatar tasarımcısı,
- Uzay turizmi rehberi.

Bu mesleklerin bir kısmı hayta geçti bile. Okullarımız da bu meslekleri öğretebilecek durumda mıyız?

Şimdilik evet dememiz mümkün değil.

O vakit ne öğreteceğiz?

Çoğu pedagoji uzmanı en azından şu dört şeyi öğretmekle işe başlamamızı öneriyor:

1- STEM+A (Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik-Sanatı) eğitimi ile birlikte, eleştirel düşünce becerisi kazandırmak (Not: Sanatı ben ekledim).

2- Gelişmiş bir iletişim becerisi ve iletişim araçlarını doğru kullanma yeteneği,

3- İşbirliği yapma ve takım halinde birlikte çalışma yeteneği,

4- Kişisel ve grup halinde yaratıcılık.

Ben bu dört madde yanında beşinci bir madde olarak,

5- İnsanlık, medeniyet ve bilim tarihinin de öğretilmesinin, yeni nesillerin geçmişi ve yaşadığı dünyayı kavramasında çok yararlı olacağını düşünüyorum.

Diğer bir ifade ile okullar, yaşam becerilerini geliştirmeye önem vermeli, hepsinden de önemlisi, değişimle başa çıkabilmeyi, yeni şeyleri hızla öğrenebilmeyi, alışılmışın dışındaki durumlarda dengelerini koruyabilme becerisini kazandırmalıyız.

Kısacası, 2050'nin dünyasına ayak uydurabilmek için sadece yeni fikirler ve ürünler icat etmek yeterli olmayacak adeta kendi kendimizi yeniden inşa etmemiz gerekecek.

Kayıtsız kalmak gibi bir seçeneğimiz yok. Sistemik kitlesel işsizlik olasılığını, düşük ihtimal dahi olsa, fazlasıyla ciddiye almak gerekiyor.

DEĞİŞİME AYAK UYDURAMAYANLARA ÇARE VAR MI?

Aşağıdaki 3 soruya cevap bulabilirsek potansiyel çözüm yolları ortaya konulabilir:

1- Mesleklerin yok olmaması sağlanabilir mi?

2- Yeterli sayıda meslek yaratılması için ne yapılmalı?

3- Tüm çabalara rağmen kaybedilen meslek sayısı yaratılan meslek sayısından fazla ise ne yapmak gerekiyor?

Birinci sorunun cevabı net.

Meslek kaybını bütünüyle engellemek gibi bir stratejinin hiçbir savunulur tarafı yoktur.

Bu yapay zeka ve robot teknolojilerinden olumlu potansiyelinden yararlanmamak anlamına

gelir ki, bizi daha baştan işlevsiz kılar.

İkinci soruya cevap ise; ülkeyi yönetenlerin değişimin hızını yavaşlatarak kaybedilecek meslekler yerine yenisini kazanmak için zaman kazanmaya çalışmalarıdır.

Bunu yapan iktidarlar bütün iddialarını ve rekabet güçlerini kaybederler, YOK OLURLAR.

Üçüncü sorunun cevabına gelince;

Meslekleri korumak yerine insanı korumak esastır.

İşsizlik tahminlerimizin sınırını aşar, işini kaybedenleri yeniden eğitmemize rağmen yeterince yeni iş alanları açamazsak, işsizleri tüketici konumuna bile getiremiyorsak ne yapmalıyız?

Bu durumda insanlık onuru nasıl korunacak?

Krizin patlamasını mı bekleyeceğiz?

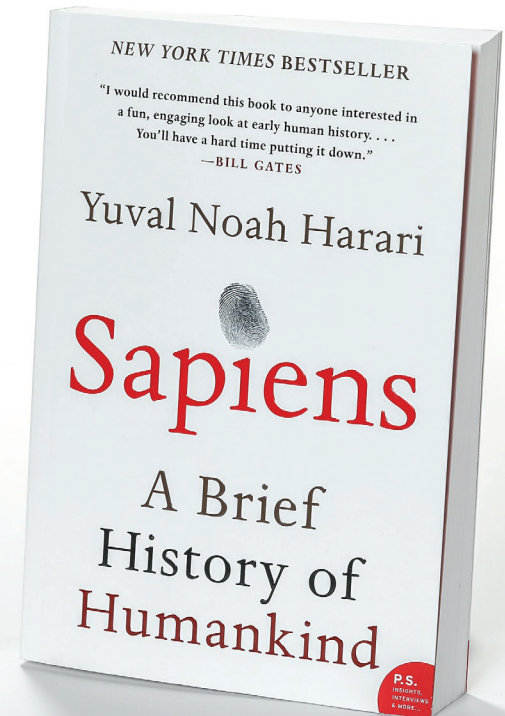
“Evrensel temel gelir-Kapitalist cennet” uygulaması mı, yoksa “Evrensel temel hizmet-Komünist cennet” uygulaması mı daha iyidir tartışmasına biz de başlamalıyız?

Bazı ülkeler bu tartışmaları bitirdi, pilot uygulamalara başladı bile.

Bu değişimin ikisi de bize uymaz diyerek konuyu kapatacak mıyız?

İkinci olasılık denendi, sonuç hüsrana dayalı, fazlasını paylaşmaya razı olma yolunu mu seçeceğiz?

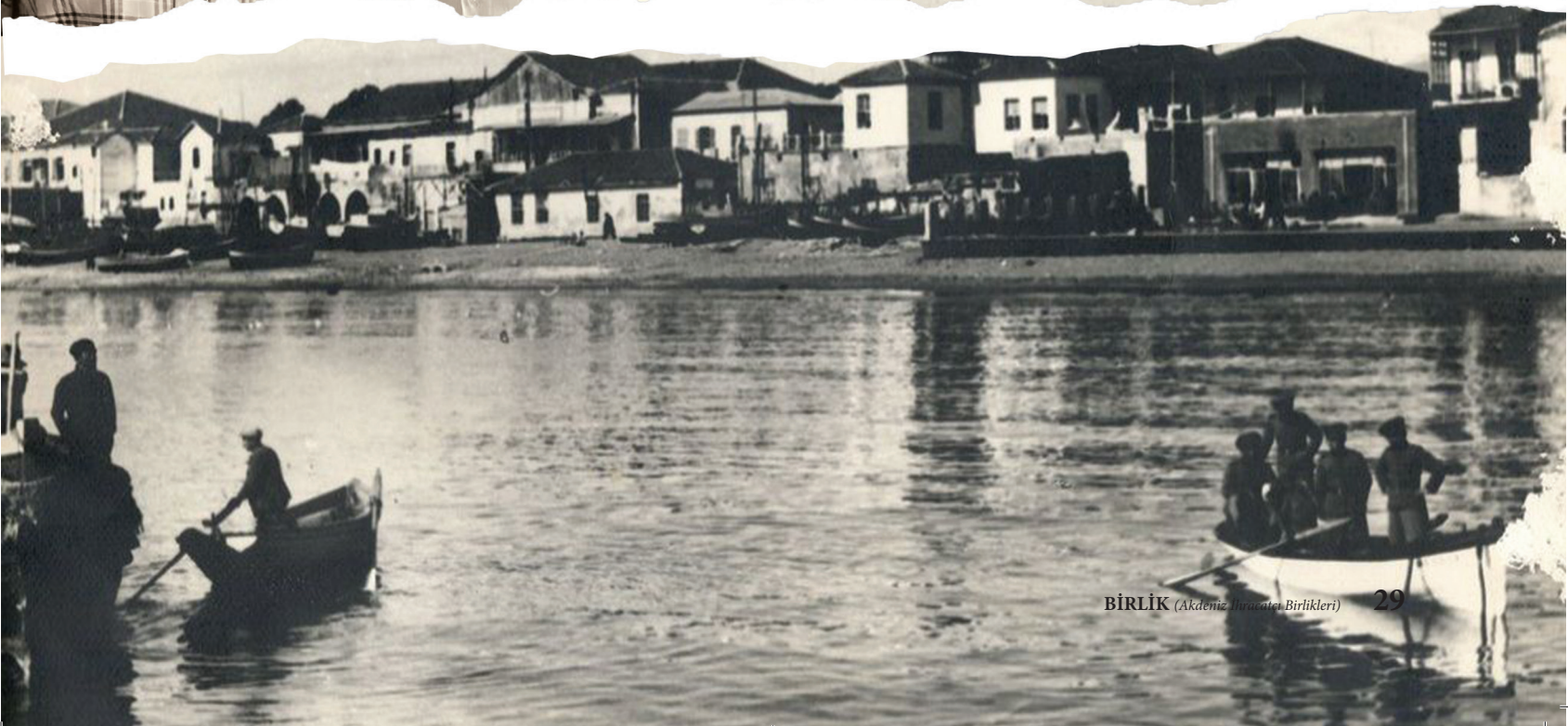
Not: Bu yazıyı hazırlarken kendi görüşümle birlikte, günümüzün önemli düşünürlerinden biri olduğuna inandığım ve değer verdiğim Sapiens'in yazarı Yuval Noah Harari'nin görüşlerinden önemli ölçüde yararlandım.

BURHAN ÖZACUN İLE SÖYLEŞİ

MİRZA TURGUT

BİRLİK (Akdeniz İhracatçı Birlikleri)

29

Mersin nasıl kuruldu? Osmanlı gerilerken Mersin nasıl hızla büyüdü? Karayolu ve Demiryolunun yapımı hangi ihtiyaçtan doğdu? Ünlü iki Rum zengin Mersin’de neler yaptılar? Çok dinli, çok mezhepli, çok etnik yapılı Mersin ortamı nasıl oluştu? Bugünkü Uray cadde-sine Frenk mahallesi, Kiremithane mahallesine de neden Lazkiye mahallesi deniliyordu...

Bu ve daha başka konuları Mersin’in

ünlü Tarih öğretmeni Burhan Öz acun’la ko-nuştuk...

BURHAN ÖZ ACUN İLE MERSİN TARİHİ SOHBETİ

Röportaj: Mirza Turgut

Mirza: Evet Hocam, daha önce de çok sohbet ettik sizinle, Mersin’in tarihini çok ko-nuştuk ama şimdi biraz farklı bir gözle konu-şalım istiyorum. Okuyucularımız; belki de bizim konuşmak istediklerimizin, konuşacaklarımızın pek farkında değil. Çünkü biliyorsunuz, Mersin son 30- 40 yılda çok göç aldı.

Dolayısıyla Mersin’in tarihi, tarihsel kimliği, kültürü konusunda çok fazlaca bilgi-miz yok. Bu nedenle güzel bir sohbet edelim diye düşünüyorum Hocam. Şimdi öncelikle Mersin ismi; merak edilen bir şey bu. Bununla ilgili çeşitli rivayetler söylenir. Siz ne diyorsunuz?

Burhan: Her şeyden önce Mersin'in ilk çağ tarihinde Zefiryum adında 2500 yıl önce-sinde bir küçük kent kuruluyor. Fakat bu kent, belli bir süre içerisinde değişik istilalar sonucu yıkılıyor.

Ama uzun yıllar Mersin'de bir kentsel yapı oluşmuyor. Bunun en büyük nedeni Tarsus'un güçlü olması.

Tarsus'un büyük bir ticaret merkezi olması, İç Anadolu 'ya, Suriye'ye ve Ortadoğu'ya açılan büyük bir kapı olması nedeniyle en büyük darbeyi yiyen bu küçük kıyı kentleri oluyor. Ve o dönemlerde hatta Pompeipolis (Viranşehir), özellikle Korikos'un kurduğu Kızkalesi hatta Selefkos'un kurduğu Silifke'nin Taşucu ve çevresindeki limanların daha işlek olduğunu görüyoruz.

Mirza: Oralar çok daha işlek ama Mersin diye bir şey yok o zamanlar.

Burhan: Yok. Mersin'de o dönemlerde kesinlikle bir şey yok. Şimdi, böyle bir durumda Mersin'in gerek Selçuklar, gerek Osmanlı döneminde de fazla bir izine rastlamıyoruz.

Mirza: Şu ana kadar rastlamadık.

Burhan: Özellikle rastlamıyoruz ama ne zamana kadar; 18.yy sonlarıyla 19. yy başlarında yavaş yavaş özellikle Kapadokya'dan; Ürgüp, Göreme, Nevşehir bölgesinden Kıbrıs'a giden ve Kıbrıs'a yerleşen Rumların büyük bir

bölümü buradan Kıbrıs'a geçiyorlar. Yani bu bölgeyi bir nevi iskele olarak kullanıyorlar.

İşte o zamanlar küçük bir balıkçı köyü olarak ortaya çıkan Mersin, zamanla kendi kendine yeter hale geliyor. Ama Mersin adı bazı tarihi kaynaklarda, mesela Evliya Çelebi Seyahatnamesi de dahil Mersin aşiretinden bahsedilir.

Mirza: Mersinoğulları aşireti.

Burhan: Tabii. Yani 18. yy'da Mersin'de bir aşireti var, yukarıdaki Menteş civarında orada.

Mirza: Useli-Menteş civarı

Burhan: Useli'nin üst tarafında orada bu aşiretin bu bölgeye gerek arada sırada, işte hayvansal üretimi; hayvansal gıda maddelerini

getirip götürenlerin bir küçük panayı kuruyorlar, bugünkü Yoğurt Pazarı'nda köylerden gelenlerle şehirde oturanların buluştuğu nokta burası

Çünkü alanda ovanın özellikle düz alanlarda herhangi bir yerleşim yok, çok geniş meralar var ve hatta bazı tarihi kayıtlara göre bu meralarda geyikler bile yaşıyor. Kazanlı 'ya kadar, Bekirde'den Kazanlı'ya kadar olan o geniş meralarda geyikler yaşıyor.

Mirza: Bu şu anda bulunduğumuz bölgelerde?(Akdeniz ilçesi)

Burhan: Evet. Bu bölgeler de büyük ölçüde derelerin aktığı, bataklıkların bulunduğu bir bölge. 18. yy. 'ın sonları.

Mirza: 1700-1800 yıllarında. Henüz iskele yok.

Burhan: Evet. Şunu iyi bilmek gerekir; Osmanlı Devleti çok nitelikli ve çok özellikli bir muhasebe tutmuştur. Ve devletin yönetiminde bu kayıtlar salname dediğimiz, kent tarihleriyle ilgili sarnameler vardır.

Burhan: Buralar işte tamamen vakıf araziler olarak Valide Sultan Vakfı'na aittir. Mesela en eski camimiz Eski Camidir. Gidin çeşmeyi görün, orada Valide Sultan Vakfına ait yapılmıştır, bu camiler.

Mirza: 1877 yıllarında falan.

Burhan: Evet.

Mirza: Daha yeni yani..

Burhan: 1800'lerde yapıyor.

Şimdi oralarda bu kenti kim kurdu?

Mirza: Evet... Şimdi temel soru bu.

Burhan: Mersin'in ismi Mersinli aşiretinden geliyor. Ama birde maki bitki örtüsünde Arapların hambales dedikleri murt'tan

Mirza: Murt yani diğer bir adıyla Mersin bitkisi

Burhan: Evet, Mersin adı buradan geliyor.

Mirza: İnsanlar nereden geliyor?

Burhan: Şimdi burada bakıyoruz.. Kim var? Bu bataklıkların bulunduğu, derelerin,

nehirlerin aktığı bu bölgelerde yerleşim yok. Küçük balıkçı kulübeleri var. Bunlar Kıbrıs'tan gelen çömlekler işte testiler alınıyor.

Bunların büyüklüğüne göre dağlarda yaşayan Yörük dediğimiz aşiretler, bunlara yağ koyuyor. İşte efendim, hububatlarını koruyorlar ve bu testi ticareti çömlek ticareti özellikle Kıbrıs'tan geliyor. Kıbrıs'ta küçük bir iskele ihtiyacı var. Mersin gibi kıyıya yelkenliler yaklaştıracak. O zamanki bu bölgenin en büyük iskelesi Kazanlı'dır. Yani...

Mirza: Kazanlı da iskelemi var o zamanlar?

Burhan: Evet evet.

Burhan: Kazanlı iskelesi uzun süre kullanıldı. Büyük gemiler yaklaşıyordu. O nedenle ihtiyaç doğdu ve Mersin iskelesi kullanılmaya başlandı. O tarihlerde göçebe Türkmen aşiretlerinin hayvanlarının tuz ihtiyacı vardı. Bu tuz ihtiyacını da Karataş'tan karşılıyorlar. Karataş'tan getirilmesi için de kıyıya bir iskele yapılması mecbur. Azakhan'ın karşısındaki Tuz İskelesi de bu nedenle yapılıyor.

Mirza: Evet. Yani Mersin iskelesinin ilk kuruluşu böyle oldu. Dağlarda yaşayan göçebe aşiretlerin hayvanlarının tuz ihtiyaçları var. Ve bu ihtiyaç için Kazanlı'ya gidiyorlardı oiskele-

Burhan: Karaduvar'da da küçük bir iskele var ama bunlar karşılayamıyorlar. Ve bir taraftan da bu dediğimiz, Türkmen aşiretlerinin hafif hafif kentin ovalarına doğru indiği dönemlerdir.

Mirza: Evet.

Burhan: Ama kenti kuran bu değil. Kent kurulmaya çalışılıyor ama kentin kıyı kenarı eski Yunan kolonileri gibi, iyon kolonileri gibi ticaret merkezi kurulması gerekecek. Ha bu fikir kimde başlıyor?

Mirza: Kimde başlıyor ve neden? Kavalalı Mehmet Ali Paşa.

Burhan: Mehmet Ali Paşa'nın oğlu.

Mirza: İbrahim Paşa.

Burhan: İbrahim Paşa Osmanlı ordularını Belen 'de yendikten sonra Konya'da da yener ve Kütahya'ya doğru yol alıyor.

Mirza: Buraları hep ele geçiriyor, öyle

mi?

Burhan: Hepsini ele geçiriyor. Amaç, İstanbul'u ele geçirip, Osmanlı Devleti'ni yıkmaktır; yıkacak güçtedir de. Bu tarihi gerçektir. Fransa ve İngiltere önünü kesmeseydi, hatta bu nedenle biz ilk kez Rusya'dan yardım aldık Hatta İkinci Mahmut diyordu ki; "Denize düşen yılana sarılır". Rusya'dan yardım alınıyor o dönemde. Mehmet Ali Paşa'nın bu ayaklanmaları sırasında Osmanlı ordusunun dağılması, yenilgiye uğraması böylece Doğu Akdeniz'de güçlü bir Mehmet Ali Paşa'nın ortaya çıkması Fransa ve İngiltere'yi korkuttu.

Mirza: İşine gelmedi.

Burhan: İşine gelmedi. Anlaşma yaptırdı.

Mirza: Osmanlı ile anlaştı.

Burhan: Osmanlı Devleti ile yapılan anlaşma sonunda Adana Valiliği İbrahim Paşa'ya verildi. Suriye Valiliği ile beraber Mısır

Valisi de Mehmet Ali Paşa oldu. Girit Valiliği de Mehmet Ali Paşa'ya ait oldu.

Mirza: Buralarda Adana'ya bağlı oldu.

Burhan: Adana'ya bağlı... Şam'a bağlı burası. Bu bölge uzun yıllar boyunca Şam vilayeti olarak Adana'da merkezine bağlı.

Mirza: Suriye'yi ele geçiren bizi de ele geçirmiş oluyor.

Burhan: Bir noktada o bölgede ele ge-

çirilmiş durumda. Ama Osmanlı imparatorluğu çatısı altında devam ederken İbrahim Paşa şunu görüyor; Bu bölgede ticaret limanına ihtiyacım var.

Bir çıkış kapısı olması lazım. Adana'nın bakliyatı, Adana'nın ürünleri Adana'da o dönem içinde yetişmiş olan ihracat malların ihracatının yapılması için gerekli bu iskele.

"Tarsus da bu işlevini kaybetti." diyor ve hatta Tarsus'un surlarını bile yıkıyor. Tarsus surlarla çevrili bir merkez o zamanlarda.

Mirza: Bilerek bu işi Mersin'e getiriyor.

Burhan: Evet, ama Tarsus'u boşaltmak Ve Tarsus'un boşalması ve yöneliş bu tarihten itibaren başlar. Mehmet Ali Paşa inceletir. O dönemin en büyük tarım uzmanları tarafından incelenen bu toprakların pamuk üretimine uygun olduğu görülür. 1830'larda...

Mirza: 1835'lerde falan Mehmet Ali Paşa Mısır'da reformlar yapıyor.

Burhan: Çok büyük reformlar yapıyor.

Mirza: Batıcı bir çizgisi var. Toprak re-

formunu yapıyor. Ve çok ileri bir düzen kuruyor.

Burhan: Çok zengin. Çok büyük zengin. Bu bölgenin en zengin kişisi yani. O bölgede Osmanlı İmparatorluğu 'na benzeri bir imparatorluk kuruyor adam.

Mirza: Kurduğu düzen de buna bağlı olarak Osmanlı'dan daha ileri bir düzen...

Burhan: Çok ileri bir düzen. Ve bu düzenin içinde de Mehmet Ali Paşa Osmanlı'nın yardımına koşuyor. Mora isyanını bastırıyor.

Mirza: Osmanlı ondan yardım isterken o da toprak istiyor.

Burhan: Girit Valiliği verilmiyor, kendisi Suriye'yi istiyor. "Hayır" diyor ve olay oradan başlıyor. İbrahim Paşa'nın buraya gelişi... Tabii Osmanlı'nın bir politikası var İskan Politikası... Nedir? Ele geçirilen topraklarda o toprakların işletilmesi o bölgenin insanlarına verilir. Şimdi bu bölgede pamuk üretimi yapılacak. Bunu yapacak olan kim? Arapça Fellah dedikleri köylülerdir ve bunların çoğu da ucuz

işçidir. Binlerce aile işte o dönemde getiriliyor

Mirza: Getiriliyor

Burhan: Geliyorlar ve bu topraklar kendilerine dağıtılıyor. Amaç toprak üretimine özellikle pamuk ve pirinç üretimine geçiş...

Burhan: Ama aslında burada toprak yok; tümüyle bataklık .Halen Çataltepe, Deliminnet köyü ve Atalar istikametine gidin, hala o döneme ait olan bataklıklar vardır; Karabucak ormanını da bilirsiniz...

Mirza: İşte bunu diyecektim. Karabucak ormanını bataklığı temizledi...

Burhan: 90 yıl öncesinde bataklıkta.

Mirza: Mersin de öyleydi o dönemde.

Burhan: Mersin de o kadar değildi ama yerleşim olmaya da elverişli değildi o dönemde.

Mirza: Önce onun için ne yapmak lazım?

Burhan: Onun için su kanalları açmak

lazım, bataklıkları kurutmak lazım... Bu işleri yapacak olan Amik ovasını kurutan adamlardır. Onlar da lazım

Mirza: Toprakten anlayan işçiler lazım.

Burhan: Evet, aynen. Ama bu adamlar sıtma içine giriyorlar. Bunu da bilmek lazım.

Mirza: Hastalık da var.

Burhan: Tabii. Niye inmiyor peki dağdan Türkmen aşiretleri? İnmemesinin sebebi sıtmadandır.

Mirza: Onlar zaten tarımdan pek anlamıyor.

Burhan: Anlamadıkları gibi hayvancılık üretimi yapıyorlar, Sonuçta bu insanların getirilip pamuk ve pirinç üretiminde kullanılmasının nedeni budur.

Mirza: Suriye'den ve Mısır'dan mı geliyorlar?

Burhan: Suriye'den geliyor, Samandağ'dan geliyor, Hatay'dan geliyor. O bölgeden... Kuzey Suriye topraklarından getiriliyor. Ama getirilen bu ailelere bu topraklar iskân politikası ile veriliyor.

Mirza: Emanet ile bu topraklara sahip oluyorlar.

Burhan: Tabii veriliyor ve üretime sokulsun diye veriliyor. Tarım için gerekli aletler veriliyor. Bu insanlar hu dediğimiz barakalarda yaşıyor. Yani kamıştan yapılmış yapılar.

Mirza: Evlerde yaşıyorlar...

Burhan: Çamurdan yapılmış evlerde sıtma ile yaşıyorlar. Ortalama yaş o dönemde 35'tir.

Mirza: En fazla insanlar bu kadar yaşıyor. Şimdi burada özetlemek gerekirse, Mehmet Ali Paşa Mısır'da güçlü ve yeni bir düzen kurmuş.

Burhan: Evet.

Mirza: Bu düzen Osmanlı düzeninden

çok ileri ve Batıcı bir düzen.

Burhan: Evet.

Mirza: Ve Konya'ya kadar bu bölgeye hükmeden İbrahim Paşa Kütahya'ya kadar yeni bir düzen kurmak istiyor.

Burhan: Evet.

Mirza: Ve Mersin civarına bakıyor ki, burada pamuk üretimi olabilir. Köylüleri getiriyor; Suriye'den, Samandağ'dan... Bu köylüler de bizim Fellah dediğimiz çiftçilerdir. Yani tarımı bilen, kanal açmayı bilen, sulama işlerini bilen..

Burhan: Toprağın mühendisi bunlar. 3000- 4000 yıldan bu yana hatta Sümerler'den itibaren...

Şunun adını koyalım toprağı tanımak ayrı bir olaydır, toprağı işlemek ayrı bir olaydır, üretime geçiş ayrı bir olaydır. Ha diyeceksiniz ki, Burhan Hocam, peki bunlar daha önce de gelmedi mi? Ben size bir bilgi vereyim. Yavuz

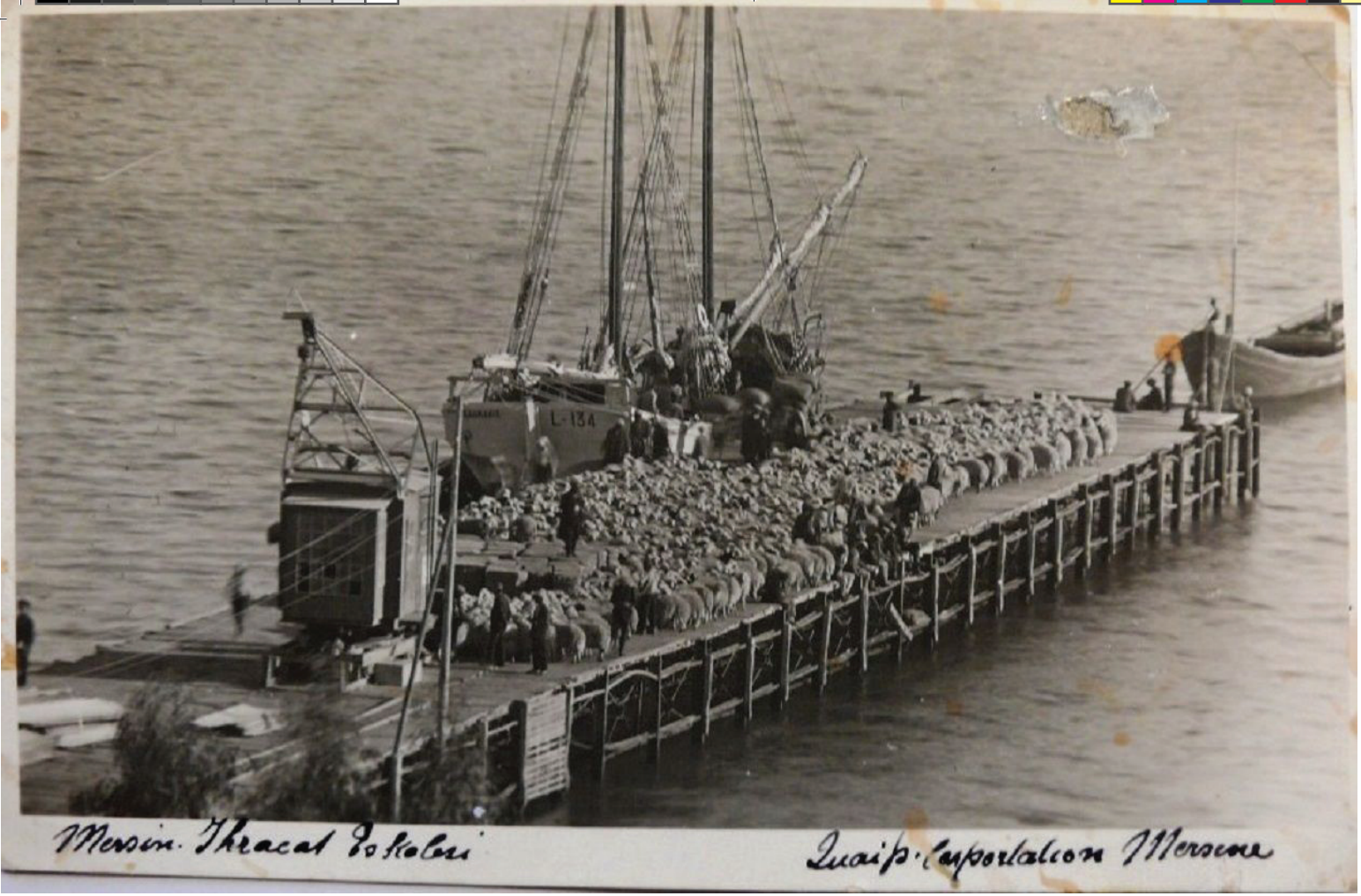
döneminde Adana'ya getirilmiştir bunlar.

Hadırlı Köyü vardır. O bölgeden gelmiş insanlar ovayı işlemiştir. Yani tarih boyunca bu bölgeye getirilmiş ucuz işçilerdir. Bunlar proleter dediğimiz kesimden daha aşağı bir kesimdir. Bunlar yani ucuz işçidir. Bu bölgede kimler yaşıyordu peki? Bu insanlar Tarsus'a geliyorlardı.

Burada ise, Toros Dağları'nda Lüpen Hanedanlığı vardı. Bakın 8. yy'dan itibaren, Ermeni Krallıkları vardı. Ve Ermeni Krallıklarının büyük bir bölümünün de toprakları vardı.

Bu ucuz işçiler bu topraklarda çalışıyorlardı. Yani önce Tarsus'a geliyordu bu işçiler. Tarsus çok büyük bir ticaret ve tarım merkezi idi. Tarsus Romalılardan bu yana sermayenin en fazlaca olduğu yerdir. Yani şimdi burada şunu vurgulamak gerekir, Mersin 19.yy'da hemen kurulmadı.

Mirza: Gel-gitler var.

Burhan: Gel-gitler var ama Mersin'de yerleşim yok.

Mirza: Yerleşim yok anladım tamam Hocam.. Devam edelim.. Şimdi buraya çiftçi Fellahlar geldi..

Burhan: Evet.

Mirza: Gelip giden yine oldu ama dolayısıyla tarımsal üretim için kapılar açıldı. Pamuk üretimi başladı. Narenciye de sanırım o dönemde geldi.

Burhan: Hayır hayır. Daha sonra, çok sonra...

Mirza: Onlar getirdi.

Burhan: O ayrı şimdi. Onların yanında önemli olan, bu üretimi pazarlayacak olan sermayedir..

Mirza: Bir sistem lazım, devamı lazım..

Burhan: O sistemi de kim kuruyor? O dönemde Beyrut'ta çok büyük vergi alınmasından rahatsız olan Beyrut tüccarının dikkatini Mersin pazarı çekiyor.

Mirza: Beyrutlu tüccar, "ya niye beni Beyrut'ta sıkıştırdın?" diyor.

Burhan: Ben niye bu valiye bu kadar vergi vereyim. Ben bu malı zaten Mersin'de de

satarım diyor. Ve o zaman da Mersin'e Beyrut tüccarları gelmeye başlıyor. Azınlıklar geliyor işte.

Mirza: Gayrimüslimler...

Burhan: Ha onlar geldiği zaman da bu malların iskelelerde taşınmasına yapacak olan kimler?

Mirza: Kimler?

Burhan: İşte bakın.. Şimdi Mersin'in en can alıcı noktası...

Mirza: Birinci ayağı; çiftçiler geldi. İkinci ayağı; tüccarlar geldi. Şimdi üçüncü ayağa geliyoruz..

Burhan: E tabii üretimi yapılan ürünleri taşıyacak olan insana ihtiyaç duyarlar. Kimdir bunlar?

Mirza: Gemiciler.

Burhan: Yelkencilerin dedeleri.

Mirza: Dedeleri.

Burhan: Mersin'deki balıkhanenin hepsi. Lazkiye Mahallesi Latakya dedikleri.

Mirza: Lazkiye'den geçen..

Burhan: Orada da bir ev var, burada da bir evi var adamın. Adam taşımacılık yapıyor. İşte bakın, sistem kendiliğinden kuruluyor.

Yani bu taşımacılık işlerinde Kıbrıs'a Beyrut'a, Mısır'a bu işlemleri kim yapacak?

Mirza: Gemiciler, yelkenciler.. Kısmen ufak tefek Samandağ'dan gelenler var ama esas Lazkiye'den gelen var. Ve gelenlerin hepsi de bugünkü gördüğün Dondurmacı Halil'in arkasında. Gazi Paşa İlkokulu arkasındaki.. Gidip oraya, şimdi 150 yıl önceki Mersin'i görürsünüz. Maalesef görürsünüz.

Mirza: Hem burada evleri var, hem orada var. Gidiş-geliş yapıyorlar.

Burhan: Bakın çok büyük bir gerçek; Mersin'i kuran özellikle bu dediğim kesim. Bu dokunun içinde yer alan mahalleler şu anda 120 yıl öncekini yaşıyorlar. Gerçekten açık söylüyorum.. Bu mahallelerin gerçek kimliğine ve gerçek özelliklerini çağdaş bir mimari ile süslemek Mersin'deki insanların görevi olması lazım. Bu görev kimlere veriliyor?

Belediye başkanlarına veriliyor, yerel yöneticilere veriliyor. Yani inanın bana, gelin sizle ben bir gidelim Kiremithane Mahallesi-

ne. Arka sokaklarına 150 sene önceki Mersin'i görürsünüz. Bahçe mahallesine. Arka Sokaklarına kamıştan yapılmış hu evleri görürsünüz. Halen mimari bir yapı oluşturulmamış. Bu da maalesef 40 yılın 50 yılın sorunu yani...

Mirza: Bunu biraz sonra vaktimiz kalırsa.. Şimdi öyküye devam edelim. Şimdi ayaklar oluştu, çiftçiler getirdik..

Burhan: Sermaye geldi.

Mirza: Sermaye geldi, sonra yelkenciler geldi ve yavaş yavaş biz de buralarda oturalım demeye başladılar.

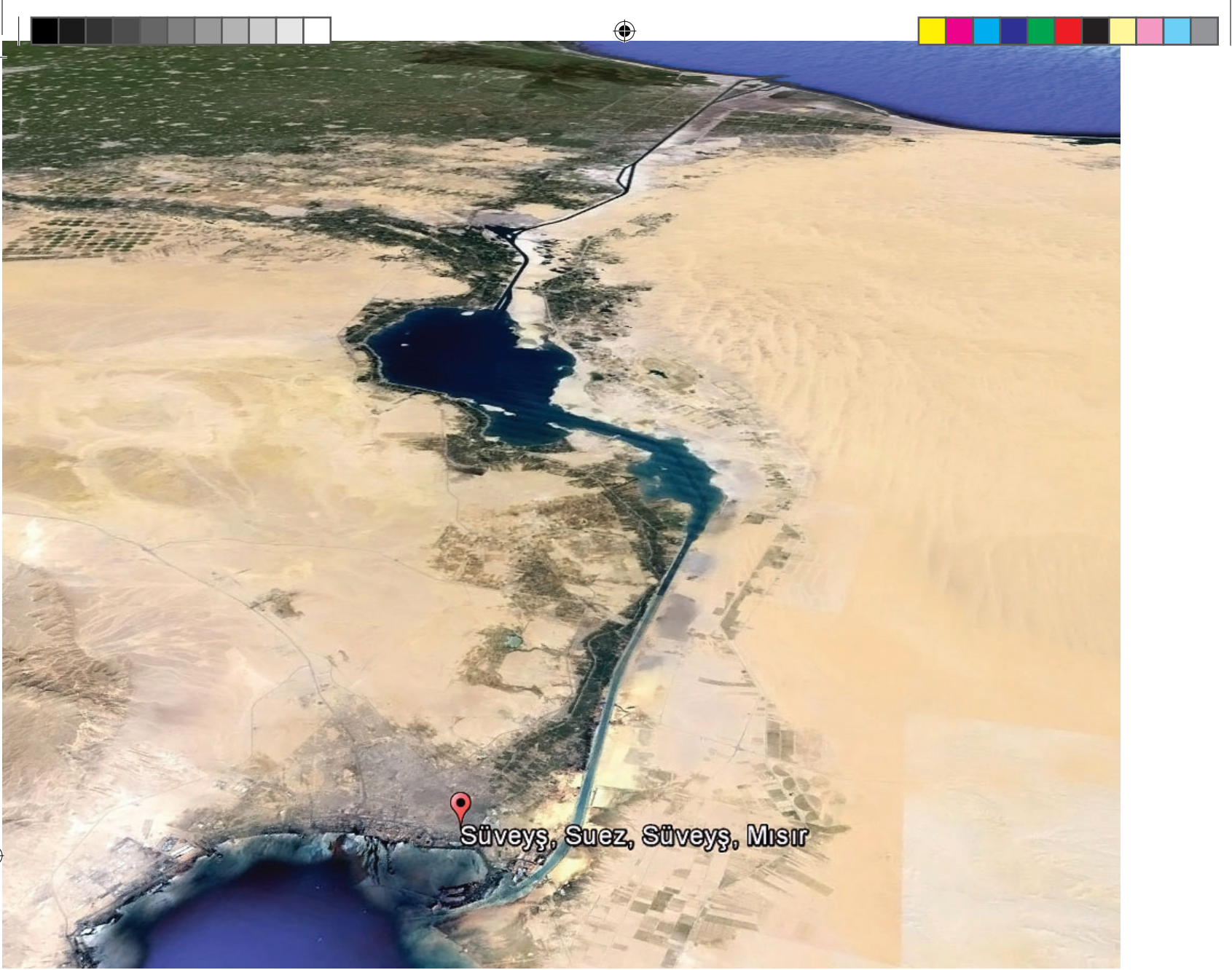
Burhan: Ha burası ne oldu? O zaman nahiye oldu.

Mirza: Evet.

Burhan: Yavaş yavaş yerleşik hayat kurulmaya başlandı.

Mirza: İskeleler kuruldu.

Burhan: İskeleler kuruldu işte. Yerleşik hayata geçecek olan insanların bu topraklardan verimi alabilmesi için kıyının 150-200 metre ilerisinden tarlaların o dere yataklarının

içinde tarım alanları açılmaya başlandı.

Mirza: Bu tarihi verelim? 1830'lardan sonra sanıyorum.. 1840'larda.

Burhan:1840-45 lerde.

Mirza: Sonrası?

Burhan: Ha şimdi bir olay daha çıktı ortaya. Bu sefer bu yelkenlileri yanından küçük çapta yelken gemilerinin, yelkencilerin yaptığı taşımacıları bir başkasına yaptırmak gereği duyuldu. Çok da ilginçtir.

1856 Osmanlı Devleti Kırım'a savaş açar. Fakat yeni hükümet kurulmuş, bir devlet kurulmuş. Bu devlete der ki, Osmanlı Devleti'ne yardım edeceğim der. Avrupalı Devletler bunu görevlendirir.

Bu devlet de kim Piyemonte Hükümeti. İtalyadaki Piyemonte Hükümeti derler ki; Osmanlı-Kırım savaşında ben 15 bin kişilik ordu göndereceğim der ve gönderir.

Biz Kırım Savaşını kazanırız.Meşhur 1856 Paris Antlaşması'nda biz bir ayrıcalık veririz. Kime veririz? İtalyanlara veririz. Levantenlere veririz. Ha derler ki, o ayrıcalıkta... İmtiyaz diyoruz o eski dilde... Doğu Akdeniz bütün limanların işletmeciliği.. Liman işletmeciliği, iskele işletmeciliği, taşımacılık işletmeciliği...

Mirza: İtalyanlarındır.

Burhan: İtalyanlarındır.

Mirza: Levantenler...

Burhan : Mersin'den başla şimdi Mirza Bey, İskenderiye'ye kadar git. Mersin 'de yabancı şirketlerin, deniz taşımacılığı yapanların hepsinin akrabaları İskenderun'da, Lazkiye'de..

Mirza: İtalyan..

Burhan: Beyrut'ta.. Beyrut da o kökenden geliyor. O aileler işte..

Mirza: Makzume filan...

Burhan: Hepsi işte.. Onlar... Levantenler, Butroslar birbirlerine yakın akrabalar..

Mirza: Mersin'in kurucu unsurları böyle şekilleniyor.

Burhan: Şekilleniyor işte.. Tam da o dönemde Mersin'e bir şans doğuyor. Tam o dönemde Osmanlı-İngiliz sermayesi ile Akdeniz'i Kızıldeniz'de bağlamak, Hint Okyanusu'na bağlamak...

Mirza: Süveyş Kanalı.

Burhan: Süveyş kanalını yapalım diyorlar.

Mirza: 1959 da başlıyorlar...

Burhan: Süveyş Kanalı'nın yapılabilmesi için o bölgede kazık çakmak gerekiyor. O denizin dibine kazık çakılacak.

Mirza: Odun lazım, kereste lazım...

Burhan: Odunlar lazım, kereste de dayanıklı olacak.

Mirza: Nereden bulunacak?

Burhan: Her yerdeki kereste uymuyor...

Mirza: Nereden bulacağız?

Burhan: Toros Dağlarından, Mersin 'in Toros Dağlarından..

Mirza: : Daha önce keşfettiler.

Burhan: Evet. O Toros dağlarından yelkenler Mısır'a çalışmaya başlıyor.

Mirza: O zaman Toros dağlarındaki bizim bu dağlarda kalan köylüleri çalıştırıyorlar herhalde..

Burhan: Evet orada bütün hepsi çalışıyor. Para kazanıyorlar. Tabii sermaye Mersin 'e

girmeye başlayınca o insanlar da artık hayvancılıktan kente doğru inmeye başlıyor.. Cami-i şerif Mahallesi böyle kuruluyor.

Mirza: Camili Köyü ve Camii Şerif Mahallesi.

Burhan: Camili Köylüleri” bizde şehre doğru yaklaşalım, ticaret merkezleri kuralım” diyorlar.

Mirza: O zaman yavaş yavaş o panayırda süt, peynir, yoğurt satılıyor.. Ufak tefek, köylerde üretilen mallar satılıyor.

Buğday pazarı yavaş yavaş kuruluyor. Develerle getirilmeye başlanıyor bu mallar. İşte o zaman kentin içindeki ufak tefek mahalleler yerleşiyor. Aileler yerleşiyor. Ben de diyor, ufak tefek bir ev kurayım. İşte Camii Şerif, Mesudiye, Mahmudiye Mahalleleri yavaş yavaş şekillenmeye başlıyor.

Burhan: Şekillenmeye başlıyor. Ama yani bahçeler içinde yani..

Mirza: Şimdi dağdan gelenler Camili Köyü, Camii şerif mahallelerine geliyorlar geliyorlar.

Burhan: Bekir’den işte... Arpaç yukarıdaki.. Burhan, Civan yaylalardan

Mirza: Kentin Yörük Türkmen kesimi böyle oluşuyor..

Burhan: Bu bölgede oluşuyor. Çavuşlu’nun bir bölümü, oralar çıkıyor ortaya.

Mirza: Lazkiye’den gelenler Kiremithane’ye ve sonra Bahçe Mahallesi yöneldiler.

Mirza: Sonra gayrimüslimler ve İtalyanlar gelip yerleşiyor.

Burhan: Tabii Cumhuriyet Meydanının yanındaki o bölgeye yerleşiyorlar.

Mirza: O bölgeye yerleşiyorlar. Dolayısıyla işte Hristiyan’ın çeşitliliği...

Burhan: Kendine özgü bir doku çıkıyor ortaya. Osmanlı dönemi işte bu!

Mirza: Evet şimdi geri dönelim.. Bizim sorumuz da vardı.. Süveyş Kanalı’nın yapımı... Kırım Savaşı ve Amerikan İç Savaşı Mersin’in kuruluşunu nasıl etkiledi?

Burhan: Şimdi pamuk biliyorsunuz... En büyük ham madde.

Mirza: Dünyada çok geçerli bir madde tekstilde...

Burhan: Barutun ham maddesi.. O zaman kalkıyor diyorlar ki; ya biz burada pamuk üretelim yapalım.

Burhan: Uzağında duruyordu. Bu iskelelerden yavaş yavaş mallar gelmeye başlar.. Bu mallar gelir. Mavnalara yüklenir. Mavnalardan alınır gemiye götürülür ve orada da ikinci bir boşaltma işlemi başlar.. İşte böylece pamuk üretimin ön plana çıkması, pamuğa yönlendirir bu bölgeyi..

Mirza: Ve Mersin'i merkez olmaya doğru yönlendirir.

Burhan: Bu bölgede mümkün olduğu kadar pamuk üretimine geçiş olunca tekstil sanayisinin gelişmiş olması lazım... Bak gelişmiyor Mersin 'de.. Tarsus'ta gelişiyor...

Mirza: Tarsus mu geliyor?

Burhan: Tarsus; çünkü çok geniş araziye sahip ve o bölgede yakın olduğu gibi, Tarsus'tan üretilen mal bakın çok kaliteli

İbrahim Paşa üretilen malın direk limana gelmesi Mersin'i ön plana çıkarıyor. İşte o zaman Tarsus'ta fabrikalar kuruluyor. Adana'da 1864'te Fransız sermayesi ile bir fabrika kuruluyor. Ve bu fabrika yavaş yavaş kurulması ile birlikte ihracata yönelik bir faaliyete başlıyor..

Mirza: Tabi aynı şekilde Adana'da pamuk üretimi mevcut.

Burhan: O anda orada da aynı dönemde..

Mirza: M: Balyalarla toplanan pamuklar.. Mersin'e, limana getirilmesi lazım.. Bunun için yol lazım

Burhan: Yol lazım işte..

Mirza: Karayolu lazım, demiryolu la-

zım.. 1875'de Karayolu 1886'da demiryolu

Burhan: Burada önemli olan, demiryolunun kuruluşuyla birlikte bu bölgelerde, yani Acaba Mersin'de bir değişim oluyor mu?... Tabii oluyor.

Mirza: Büyük değişim.. Hem de nasıl? Bunu özetleyelim...

Burhan: Mersin 'de nasıl bir değişim oluyor? İşte 1870'lerden sonra bu Süveyş Kanalı'nın açılışı ve buraya gelen sermayenin hızla büyümesi sırasında Yahudi sermayesi de geliyor Mersin'e. Tabi Mersin'de mesela havra vardır. Yerini söyleyeyim; şimdiki Çarşı Karakolu'nu biliyorsunuz?

Mirza: Evet

Burhan: Çarşı Karakoluna gelmeden 20 metre önce Mersin Nobel Otel'i'nden geçtiğimiz zaman Çarşı Karakolu'na giderken karakola gelmeden 30 metre geride bir garaj var şu anda.

Mirza: Çarşı Karakoluna yürürken, solda...

Burhan: Soldaki garaj... O garaj havradır.

Mirza: Orasıydı.

Burhan: Tesadüfen benim doğduğum yer de 100 metre geride Çarşı Karakolunun karşısındadır. Bir yakın aile dostumuz vardı.

Cumartesi günleri tatil günleri olduğu için ateş yakmazlardı. Ateş yakmaz hatta elektrik yakmazlar ve o dönemlerde biz oraya gideriz... Cumartesi günleri ateş yakmak bizim görevimizdi.

Mirza: Çocukluk...

Burhan: Çocukluk dönemimiz orada geçerken, aileler vardı orada yaşayan aileler..

Mirza: "Yapmayın oğlum" falan..

Burhan: Evet, orada o şekildedir. Yani kentin içinde de yeni bir sermaye daha doğuyordu. Ha, nüfus nasıldı? Nüfusuna baktığımız zaman. Mersin 'deki 10-12 bin kişilik nüfusun 7 bini Müslüman, 4-5 bin tanesi Arap Ortodoks, Rum Ortodoks.

Mirza: Yahudi?

Burhan: Çok az sayıda Ermeni ve Yahudi kilise kaydı vardır. O dönemki kilise kayıtlarından çıkardık bunları...

Mirza: Ermeni azınlıkta..

Burhan: Azınlıktır. Ama dediğim gibi çoğunlukla Maruniler vardır

Mirza: Lübnanlı mı bunlar?

Burhan: Lübnan'daki Marunilerin bir kolu burada yaşayanlar. Kuruluş zamanındaki Hristiyanların gelişi..

Mirza: Rumların durumu neydi?

Burhan: Rum Ortodoks azınlıktaydı.

Mirza: Ama güçlüydü.

Burhan: Para gücü olarak.

Mirza: Para gücü olarak.

Burhan: Ha.. Mersin'de özellikle Müslüman halka en yakın olan, şimdi de öyledir, Arap Ortodokslardır.

Mirza: Arap Ortodokslardır.

Burhan: Peki Levantenler var, Rum sermayesi var, Yahudi sermayesi var, yani gayrimüslim sermaye var..

Mirza: Konsolosluklara bakalım. Mersin'de o dönemlere ait Avrupa'nın birçok ülkesinin konsoloslukları var. Rusya'nın da konsoloslugu vardı.

Ben Moskova Caddesi'nin neresi olduğunu söyleyeyim mi? Şu andaki mevcut olan Salim Yılmaz'ın kuyumcu dükkânının köşesindeki oradan Silifke Caddesi'ne doğru giden bir cadde vardır.

Burhan: Benim babamın dükkânları da vardı o caddede. O caddenin adı...

Mirza: Moskova Caddesi...

Burhan: Moskova Caddesi 1910'lar-
da ve elçilik vardı. Konsolosluk vardı. Yani
Rusya'nın konsolosluğunun yanında Polonya,
Macaristan, Fransa, İngiltere, İspanya ve bağlı
olan Lübnan pardon Lübnan yok. Birçok Avru-
pa devletlerinin... İtalyan Konsoloslukları, İs-
veç Konsolosluğu, Danimarka Konsolosluğu...
Bunların hepsi 1880'lerde Mersin'de vardı.

Mirza: Şimdi; demiryolu yapımı, kara-
yolunun yapımı, faaliyete geçmesi Adana-Mer-
sin-Çukurova hinterlandında gelişme sağlıyor.
Demiryolu değil mi? 1890'larda peki demir yo-
lundaki mevcut olan malları iskeleye taşıyacak
kim var?

Mirza: İşçi lazım, işçiler nereden geli-
yor?

Burhan: Yeni mahallede uyanınsın o za-

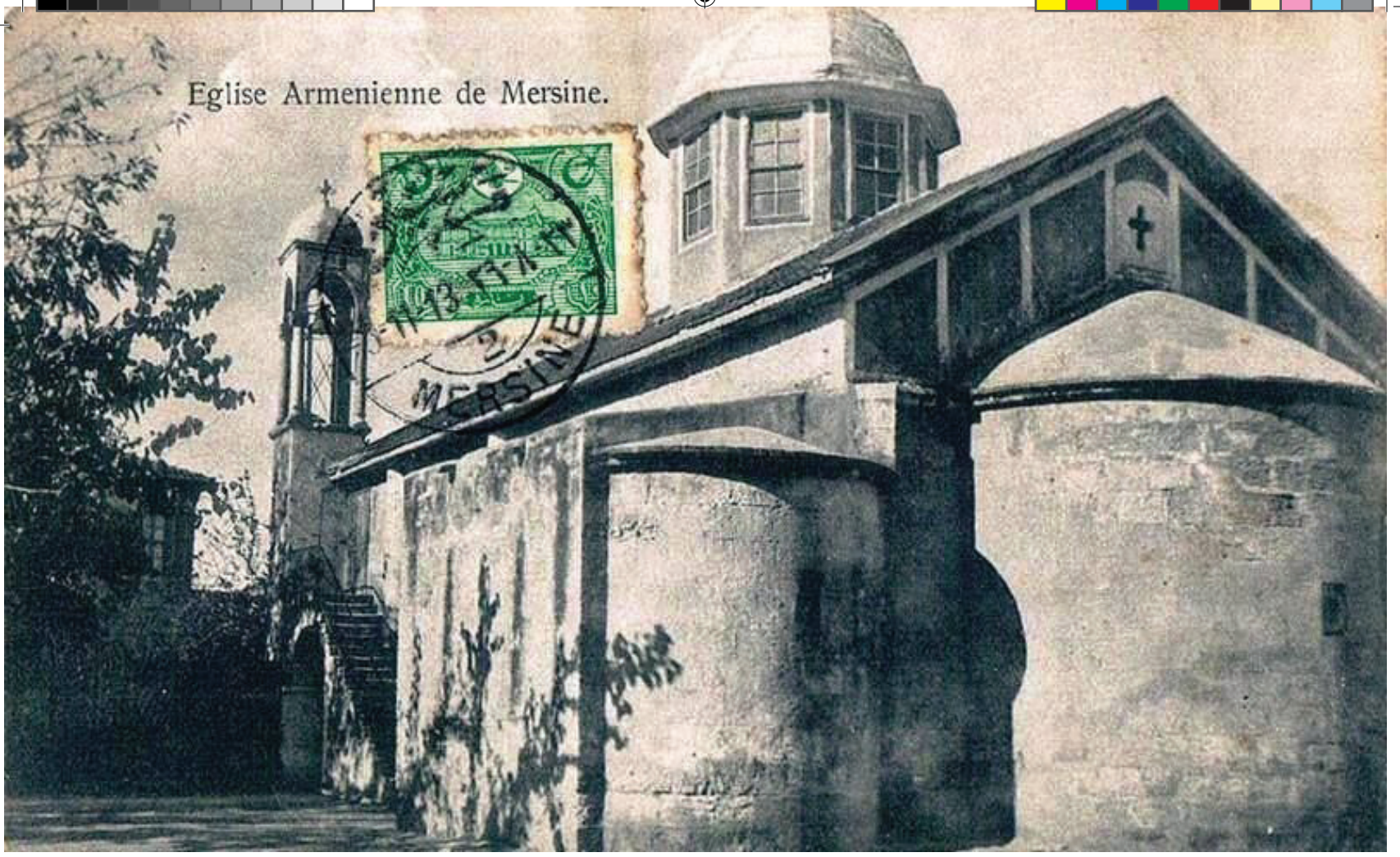
man. Şu anda Yeni Mahalleyi kuruyoruz.

Mirza: Evet, Yeni Mahalle böyle kuru-
luyor.

Burhan: Şu anda Yeni Mahalleyi kuru-
yoruz.

Mirza: Yani demiryollarından Adana

pamuğunun getirilip, limana taşınması.

Burhan: Sadece pamuk değil, bütün o mevcut olan bakliyatı, bütün o malları taşımak için.

Mirza: İşçi lazım.

Burhan: İstasyondan bu malı taşıyacak işçiye ihtiyaç var. İşte Güneydoğu böyle geldi

ilk kez.

Mirza: Güneydoğu göçü...

Burhan: Mersin'e Güneydoğu göçü böyle geldi. Nereye gelecek? İstasyona yakın olacak... Londra'da da böyle oldu.

Mirza: Barakalar böyle kuruldu.

Burhan: Şişli'de... Bugün Türkiye'nin en büyük merkezlerinden orası... Ee biliyorsunuz gece kondu muhittir. İstanbul'da ilk kez böyle ve burası da gece kondu olarak kurulmuştur. Bu insanlara bakın, Yeni Mahallenin kurucularının hepsi emekçi insanlardır.

Mirza: Şimdi şöyle... Birleştirip, kısaca hatırlatalım...

Önce Kiremithane, Bahçe Mahallesi sonra Mesudiye falan oluşuyor, Cami Şerif oluşuyor. Sonraki bir kuşakta limanın, karayollarının yapımı ile birlikte Yeni Mahalle diye tabir ettiğimiz mahalle. Aslında işçilerin yani liman işçilerinin oturduğu barakaların kuruluş dönemine sonra Yeni Mahalle deniyor.

Burhan: Bu iskelelere malı kim taşıyacak, neyle taşıyacak?

Mirza: İşçi lazım.

Burhan: İşte o sıralarda İstasyondan bu bölgeye Gümrük Meydanına şimdiki Mersin Oteline bir Dekovil hattı kuruldu. O zamanlarda sonradan kurulur tabi. Fakat yine de bu malları taşıyacak yükleyecek insana ihtiyaç vardır.

Mirza: İndir bindirici lazım

Burhan: Haaa tahmil- tahliye... Bunların çoğu da şimdiki 55 sokakta Çakmak Cadesi'nde oturan aileler.

Mirza: Yeni Mahalle bunlarla kurulmaya başlandı..

Burhan: Mersin 'in köklü aileleridir ve bunların hepsini okuttum ben. Çocuklarını,

torunlarını Atatürk lisesinde.

Mirza: Evet, peki Hocam devam edelim şimdi seninle konuşmalarımıza. Ben de ayrıca yaptığım çalışmalarda gördüm ki; 1860 ya da 65 diyelim..

Burhan: Evet

Mirza: 1915 diyelim Birinci Dünya Savaşı falan bu dönemde. Mersin'in birinci altın çağı diyebilir miyiz?

Burhan: Evet

Mirza: Büyük bir gelişme var. Akıl almaz bir gelişme var.

Burhan: Mersin'in en hızlı geliştiği dönem. Ekonomik yönden geliştiği dönem. Bi-

liyorsunuz... Mirza Bey; kapitalist düzen var. Yani sermayenin milleti var mıdır?

Mirza: Yok o zamanda yoktu. Şimdi de yok.

Burhan: Ha şimdi zaten Mersin'e en büyük darbe de buradan geliyor.

Mirza: Gitti sermaye

Burhan: Gitti sermaye. Mersin 'de şimdi o sermaye palazlandı. Palazlandığı zaman ne yaptı? Mersin'de sanayi kuruluşları başladı işte.

Mersin'de meşhur fabrikaların kurulduğu zamandır bu dönemler, Şaşati Fabrikası işte bunlardandır. Şu anki Adliye binasının yeridir.

Mirza: Metropol Binası Şaşati Fabrikaları idi.

Burhan: Metropol Binası Şaşati Fabrikaları, Çukurova fabrikalarının kurulduğu dönemlerdir ve bu dönemlerde çoğunlukla azınlık sermayesi tarafından kurulmuştur dikkat ederseniz...

Burhan: Ticaret Lisesi dahil ta Bahçe Mahallesi'ne kadar olan bu bölge zeytinlik; Zeytinli Bahçesi ismi de oradan geliyor.. zeytinlik bölge..

Mirza: Zeytinlikti evet?

Burhan: Şarnadır Ailesinden Nadir ailesinindir. Bakalım Atatürk 'Caddesi ile Silifke caddesi kadar olan Mersin Lisesi de dahil Tefik Sırrı Lisesi dahil bütün o alanlar kime aitti; Sursok Ailesinindi.

Mirza: Sursok

Burhan: Sursok Ailesi.

Mirza: Sursoklar şimdi Lübnan'da.

Burhan: Evet Beyrut'ta. Şaşati Fabrikasının sahibi kimdi; Rum Ortodoks Bodosaki denilen adamındı bütün bu araziler. Bodosaki Ailesinindi.

Mirza: Mavromati de var.

Burhan: Mavromati sonradan. 1890'lar da ortaya çıkıyor ama çok büyük bir güçle çıkıyor. Kıbrıslı Rum'dur kendisi.

Mirza: Sursoklar, Mavromati...

Burhan: Nadir Ailesi

Mirza: İşte Mersin'in kelle büyükleri, sermaye güçlerine sahip olan ve bunların sermaye olarak güçlendikleri dönemde çeşitli binalar yapılıyor. Okullar yapılıyor.

Burhan: Şimdi bakın, tarım kesiminde güçlü aileler yok muydu? Tarım kesiminde büyük toprak sahibi olan dört aile vardı. Tapu kayıtları gösterir.

Mirza: Kimler?

Burhan: Mersin Hastanesi'nden Muğdat'a kadar bütün bu bölgelerde Hallaç Ailesi tarım yapmaktaydı. Hallaçlarındı o topraklar.

Mirza: Onlara ait.

Burhan: Gelelim şehir Merkezine.. Şimdiki Bahçe Mahallesi'nin tam merkezindeki yerler Ayyüz ailesinin. Yani Akeller, Akdoğanlar...

Mirza: Bunlar yerli Mersinli aileler.

Burhan: Yerli aileleri bunların yanında. Mesela, Palamutlar.. Hala Metropol karşısında yerleri vardır. Köklü yerleri vardır. Çilek Mahallesi'ne kadar olan bütün arazi onlarındır.

Bir de Yavuz Ailesi var. Soğuksu'dan Yumuk Tep'e'ye kadar olan araziler de onlarındır.

Mirza: Ticaret sermayesi giderek sanayiye doğru yöneliyor.

Burhan: Kenti peki kim giydirecek, kim içirecek?

Mirza: Bide bu sorun var, bakıyoruz bu noktada hızlı bir sanayileşme, kapitalistleşme var ve ona uygun kültürel yapı geliyor.

Burhan: Kültürel modern yapı geliyor.

Mirza: Gelişiyor

Burhan: O dönemlerde bu kültürel yapı batıcı. Kenti kuranlar özellikle batıdan esinleniyor. Tabi batıdan esinlenin çoğu da bu dediğim gibi okullarda eğitim yapan birçok okullar da o dönemde kuruluyor.

Mirza: Aydın insanlar

Burhan: Liseler, Ortaokullar

Mirza: O zaman kuruluyor

Burhan: Tarsus Amerikan Koleji'nin bir kolu burada kuruluyor. Anaokulu. Ha şimdi bu okullar açılırken de yavaş yavaş Mersin'de

eğitim ve kültür de hızla geliştiği dönem oluyor. İşte bu dönemler içinde eğitim ve kültüre önem verilirken de insanların yaşam tarzında değişim başlıyor.

Mutfak kültürleri yavaş yavaş değişiyor. İnsan yapısını değerlendirdiğimiz zaman artık dışarıdan alınan örnek olumlu kendine bakımı, bakın o dönemlere ait olan fotoğraflarda insanlar çok bakımlı.

Özellikle devlet dairelerinde çalışanlar Osmanlı döneminden bahsediyorum. O dönemde giyim-kuşam inan bana çok mükemmel yapı içinde oluyordu. Özellikle bak, Mersin'de eski Selçukluların Lonca Teşkilatının bir benzeri esnaf örgütleri kuruluyor ve esnaf örgütleri babadan oğula geçiyor.

Meslekler ve burada dikkat edecek olursanız birçok meslekler birbirine bağlı ailelerindir. Ama sonradan Mersin'de kapitalist sistem gelişince bunların hepsi ellerinden alındı.

Mirza: Çözüldü bitti.

Burhan: Çözüldü bitti.

Mirza: Hocam, şimdi burada Mersin'in altın çağından bahsediyoruz. Yani Kurtuluş Savaşı öncesi 1. Dünya Savaşına kadar ki dönemden bahsediyoruz.

DEVAM EDECEK...

BİZ CUMHURİYETİZ

MOLDOVA

TÜRK HAVA
KURUMU

TÜRK HAVA
KURUMU

TÜRK HAVA
KURUMU

NARENCİYENİN BAŞKENTİNDE EN RENKLİ FESTİVAL

50 BİRLİK (Akdeniz İhtiyatı - Birlikleri)

Mersin Narenciye Festivali 1-2-3 Kasım'da gerçekleştirildi. 7. Uluslararası Mersin Narenciye Festivali ile hafta sonu Mersin'de karnaval havası yaşandı.

Narenciyenin başkenti Mersin'de üç gün süren festivalle dünyaya narenciye ürünleri tanıtıldı. 25 ülkeden 700 gösteri sanatçısının katıldığı festivalde, 200'ün üzerindeki etkinlikle binlerce vatandaş festival coşkusuyla ortak oldu. Festival kapsamında hafta boyunca kent merkezinde gerçekleştirilen gösteriler kente renk ve hareket kattı.

Mersin Ticaret Borsası koordinesinde ve Büyükşehir Belediyesi'nin katkıları ile Kültür Park'ta 70 dönümlük alanda gerçekleşen festival, rengarenk bir görsel şölene sahne oldu.

FESTİVAL KORTEJİNE BÜYÜK İLGI

Festival'e davet kapsamında hafta boyunca Senegal, Kolombiya, Şili, Hindistan, Meksika, Gine, Kore, Polonya, Nepal, Kazakistan, Gürcistan, Rusya ve Dağıstan, Azerbaycan, İtalya, Bulgaristan, Yunanistan, Moldova, Belarus, Tunus, Cezayir, Bangladeş, Bosna-Hersek,

Sırbistan ve Hırvatistan'dan dansçılar ülkelerine özgü performanslarını sergilediler.

Festival Tanıtım Korteji kentin dört bir yanında renkli görüntülerin oluşmasını sağladı. 50 tondan fazla narenciye kullanılarak yapılan aslan, fil, motosiklet, portakal, limon, gitar gibi 10 devasa figürün de yer aldığı, portakal, limon, mandalina ve greyfurtla oluşturulan birbirinden gösterişli ve ilginç figürler, vatandaşlardan yoğun ilgi gördü.

Rengarenk görüntülere sahne olan festivalin ikinci günü de, tonlarca narenciye kul-

lanılarak oluşturulan birbirinden güzel ve farklı figürler ve 25 ülkeden gelen sanat gruplarının yer aldığı kortejle devam etti. Çocuk grupları, bisikletli gezginler, tiyatro toplulukları, sanat turları, sivil toplum kuruluşları da kortejde yerini aldı.

GENÇ NESİLLERE NARENCİYE

Bu yıl yedincisi gerçekleştirilen Ulusla-

rarası Mersin Narenciye Festivali kapsamında merkez ilçelerdeki okullarda 20 binden fazla öğrenciye narenciye dağıtımı yapıldı.

Narenciye tüketimini özellikle genç nesiller arasında özendirerek artırmak amacıyla gerçekleştirilen etkinlikte Akdeniz, Mezitli, Toroslar ve Yenişehir merkez ilçelerinde bulunan ilkokul-ortaokul öğrencilerine narenciye dağıtıldı. Yapılan bu etkinlikte öğrencilere vitamin ve mineral deposu olan narenciye'nin sağlık açısından faydaları ve bilinçli beslenmedeki önemi anlatıldı.

EN RENKLİ FESTİVAL

Toplam 25 ülkeden 700 dansçı Mersin Büyükşehir Belediyesi başta olmak üzere Akdeniz, Mezitli, Toroslar ve Yenişehir Merkez İlçe Belediyeleri ile şehrin önemli merkezlerinde birbirinden güzel gösterilerini sergileyerek tüm Mersinlileri festival coşkusuna ortak etti.

Türkiye'nin ilk meyve giydirmeli festivali olan Mersin Narenciye Festivali, sergilenen figürleriyle diğer festivallerden ayrılıyor. Ahtapot aslana, uçaktan yel değirmenine, ejderhadan denizaltına kadar birbirinden il-

BİRLİK (Akdeniz İhracatçı Birlikleri)

ginç figürler hazırlandı.

Bu yıl ilk kez yapılan balina, ejderha, maymun ve denizaltı gibi figürler ile uçak, helikopter, mini evlerin de sergilendiği alan vatandaşların akınına uğradı.

ÜÇ GÜN SÜREN FESTİVAL, 200'ÜN ÜZERİNDE ETKİNLİĞE İMZA ATTI

Pazar günü sona eren festival, 3 günde binlerce vatandaşı ağırladı. Festival 17 konser, 72 performans gösterisi, 81 grubun kortej geçişi gösterisi, defileler, resim atölyeleri, sergiler, su jeti ve flyboard yarışmaları, satranç turnuvaları ve Gastro-Show şeflerin sunumlarıyla 200'ün üzerindeki etkinliğe imza attı. Son gününde Gencer Savaş ve Bandosu'nun muhteşem sahne performansıyla noktalandı.

2 gün boyunca Galatasaray Meydanı'na ve Side Sütunlarına olmak üzere iki farklı alanda kurulan sahnede Kolombiya, Şili, Hindistan, Meksika, Kore, Tunus, Cezayir Bulgaristan

ve Rusya gibi dünyanın farklı 25 ülkesinden gelen dans toplulukları ilginç kıyafetleri ve oldukça eğlenceli dans gösterileri ile festivale katılanlara eğlenceli saatler yaşattı. Narenciye motifleriyle işlenen kıyafetlerin yer aldığı defileye de yoğun ilgi vardı.

Dünyaca ünlü Kanun Virtüözü Ahmet Baran ve Halk Müziği Sanatçısı Hüseyin Turan

konserleri, Türkiye'nin dört bir tarafından gelen onlarca şefin narenciyeli lezzetler konsepti, 'Etin Profesörü' unvanıyla tanınan Cüneyt Asan ve Milliyet Gazetesi köşe yazarlarından Ebru Erke'nin Gatsro-Show'a katılımı, Gazeteci-Yazar Oral Çalışlar ve Gazeteci İpek Çalışlar imza günü gibi birbirinden farklı birçok etkinlik oldukça beğeni topladı.

Ayrıca festival alanı boyunca kurulan stantlarda, farklı sektörlerden birçok Mersinli üretici, ürünlerini sergileme ve satışa sunma fırsatını yakaladı.

Festival alanında kurulan Büyükşehir Belediyesi'nin standında da festival ruhuna uygun ve anlamlı bir etkinliğe imza atılarak, 1000 limon fidesini toprakla buluşmak üzere vatandaşlara dağıtıldı.

YARIŞMALAR FESTİVALE BÜYÜK RENK KATTI

Birbirinden renkli etkinliklerin eş zamanlı yapıldığı festivalde, yarışmalar ve turnuvalar da düzenlendi. Satranç Turnuvası, 64 katılımcının yarışmasına sahne oldu. 6 tur üzerinden oynanan maçlarda, Emir Gülbeyaz birinciliği kazanarak madalya ve tam altının sahibi oldu.

Flyboard ve su jeti yarışmalarında 9 kategoride 28 sporcu yarıştı. Birinciliği Rusya'dan Anton Popov kazanırken, ikinciliği Rusya'dan

Andrey Smirnov, üçüncülüğü ise Türkiye'den Kahraman Aktaş kazandı. Vatandaşlara heyecanlı dakikalar yaşatan yarışmalar, festivale büyük renk kattı.

FESTİVAL KENTİN SİMGESİ

Mersin Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve Narenciye Festivali icra Kurulu Başkanı Abdullah Özdemir, ilk olarak 2010 yılında yapılan Mersin Uluslararası Narenciye Festivali haricinde Türkiye'de hiçbir meyve festivalinde, ürünün kendisinin süsleme aracı olarak kullanılmadığını ifade etti. Özdemir, festivalin kentin simgesi olduğunu söyledi.

Abdullah Özdemir, "Mersin Narenciye Festivali el ele verdiğimiz taktirde neler başara-
bileceğimizin en somut örneğidir. Kentimizin 27 kurumu olarak tüm Mersinliler ile tek vücut olduk. Bugün, Mersinimizin bir kardeşlik, hoşgörü ve dayanışma adresi olduğunu herke-

se gösteriyoruz. İşte birlik ve beraberlik ruhu budur. İşte gerçek Mersin budur. Amacımız kamuoyunun dikkatini Narenciye ve Mersin'e çekmek, narenciye'nin hak ettiği değeri bulmasını sağlamaktır. Narenciye, Mersin için etrafında kenetlenilmesi gereken bir semboldür.

Çünkü, Türkiye’de narenciyenin kalbi Mersin’de atmaktadır. En büyük temennimiz üreticilerimizin ve ihracatçılarımızın alın terlerinin karşılığını almalarıdır. Narenciye tüketimi ve ihracatının artması ana hedefimiz olmalıdır. Marka yaratmanın ve marka değerini yükseltmenin yollarını bulmalıyız. Festivalimizin yeniden canlanması ve zenginleşerek devam etmesine öncülük eden başta Sayın Valimiz Ali İhsan Su Beyefendi’ye İlgili tüm birimlerini festivalimizin hizmetine sunan Mersin Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Vahap Seçer’e, Kentimizin coşku dolu bir festival yaşaması için büyük çaba harcayan Merkez İlçe Belediye Başkanlarımıza, bugün bizleri yalnız bırakmayan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu Başkanına ve emeği geçen herkese en içten teşekkürlerimizi, şükranlarımızı sunuyoruz.” şeklinde konuştu.

Narenciye ürünlerini bir kuyumcu titizliği ile işleyerek 10 tanesi mobil olmak üzere oluşturulan toplam 30 figürün festivale renk kattığına dikkat çeken Özdemir, “En iyi reklam kulaktan kulağa olandır. Mersin’e değer katan her ne varsa, kortejimizde ve festival alanımız-

da göstermek istedik.” dedi.

“Narenciye Hayattır, Sevgidir, Hoşgörüdür, Kardeşliktir, Narenciye Mersindir”

Mersin Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve Narenciye Festivali icra Kurulu Başkanı Abdullah Özdemir, “Bu festivalde emek var, ekip çalışması var, sanat ve hayal gücü var. Çünkü ‘Narenciye Hayattır, Sevgidir, Hoşgörüdür, Kardeşliktir, Narenciye Mersindir. Figürlerin hazırlanması 10 bin saatlik bir iş gücü süresi söz konusu. Ve sonunda figürler ortaya çıkıyor. Bu sene yeni figür olarak balina, ejderha, maymun ve denizaltı yaptık. Bu festival imece usulü, el birliğiyle yapıldı. Mersin ilçe sınırları içerisinde 10 traktörler ile çekilen figürlerimiz kenti dolaştılar. Bu yıl bir değişiklik yapıp. Festivali şehre daha fazla yaymak istedik. 4 gün boyunca merkez ilçelerde ki ana caddelerde ve belediyelerimizin uygun gördüğü yerlerde gösteriler yapıldı. Yurtdışından gelen 25 ülkeden, 700 folklor gösteri sanatçısı şehri karış karış dolaştı. Alışveriş merkezlerinde de gösteriler yapıldı. Böylece alana gelemeyenlere de ulaşmayı istedik. Festival için Şili’den, Kolombiya’dan, Meksika’dan, Güney Kore’den yani dünyanın

dört bir yanından genç sanatçılar Mersin'e geldi. Bizim bunu tercih etmemizin sebebi aynı zamanda ülkemizi tanıtmak. Mersin'de geçirecekleri süre ile reklam ve kültür alışverişi yapılmasını sağlamak. Mersin'de bende varım, benim de bir fikrim var, benim de katkım olsun diyen herkes buradaydı." şeklinde konuştu.

VALİ SU; "NARENCİYE MUTLULUK DEMEKTİR"

Narenciye'nin Mersin için çok önemli bir ürün olduğunu kaydeden Mersin Valisi Ali İhsan SU, "On binlerce insanımıza ilimizde narenciye sektörü istihdam sağlıyor. On binlerce insanımız, üreticimiz bundan para kazanıyor. On binlerce insanımız satışından para kazanıyor. Milyonlarla ifade edilen değerde ihracat gerçekleştiriyoruz. Türkiye'nin yaklaşık 4'te bir narenciye üretimini 1.2 milyon ton ile il olarak tek başımıza gerçekleştiriyoruz. İhracatın da yüzde 37'sini biz gerçekleştiriyoruz. Narenciye istihdam, ihracat demek. Festivalde; 25 ülkeden 700 civarında konuk misafirimizi ağırladık ki bu aynı zamanda turizm demek. Bunların her biri gidip ülkemizi anlatacak. Sosyal med-

yadan paylaşacak ve bir anda milyonlara ulaşacağız. Ayrıca narenciye demek sağlık demek. Narenciye istihdam, iş, para, ihracat, turizm demek. Tüm bunlarda bir insanı mutlu eden şeyler. İşiniz, paranız, sağlığınız var ise mutlusunuz demektir. O zaman narenciye mutluluk demek. O zaman kıymetini bilecek, uluslararası düzeyde tanıtacağız ve bundan herkesin en yüksek düzeyde istifade etmesini sağlayacağız. Aynı zamanda bu festivalimiz 2020'de yapacağımız Turunçgil Kongresi'ne de altyapı oluşturacak." dedi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ise festivalde bulunmaktan dolayı mutluluk duyduğunu vurgulayarak, "Burada müthiş bir manzara var. Türkiye'nin bütün şehirlerini görmüş bir kardeşiniz olarak, birçok şehirdeki festivale katıldım ama açık söylüyorum, Mersin bunun en iyisini yapmış. Tasarımdan, lojistiğine kadar dünya standartlarında bir festival yapılıyor" ifadesini kullandı.

"NARENCİYENİN BAŞKENTİYİZ"

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Vahap Seçer, 7. Uluslararası Mersin Narenciye Festivali'nide yaptığı konuşmada narenciyenin istihdama ve üretime olan katkısına vurgu yaptı.

Seçer konuşmasında "Narenciye Festivali'nin teması narenciye. Portakal, limon, mandalina bu bölgenin önemli bir tarımsal üretim kalemi. Bizim bölgemizde hem ekonomiye, hem sosyal yapıya tesir ediyor. Çünkü

binlerce insan çalışıyor. Bu istihdam demektir. Diğer taraftan bu insanlar bu üretimden para kazanıyor. Alın terlerinin karşılığını almaya çalışıyor. Böyle de bu üretime ekonomik bir değer yaratıyorsunuz. Bu sebeple narenciye bizim için önemli. İhracatımızda önemli bir paya sahip. Her 100 dolarlık ihracatın yaklaşık 40 doları Mersin'den yapılıyor. Mersin, Türkiye üretiminde de önemli bir paya sahip. Yaklaşık her 4 kilo üretimin 1 kilosu Mersin'den karşılanıyor. Limon üretiminin yarıdan fazlası, yine Mersin'den karşılanıyor. Bunlar önemli özellikler, önemli potansiyeller. Bunları değerlendirmek lazım. Bizim daha çok ihracat yapmamız lazım. İhracat yapmak için daha kaliteli üretim yapmak lazım ama yaptığınız üretimi de ekonomik değere dönüştürmek için pazarlar bulmanız lazım. Bir değil, birkaç pazar, on değil yüzlerce pazar bulmak lazım. Bunun için de tanıtıma ihtiyacınız var. Tüm dünya sizi tanımalı. Bunu gerçekleştirecek mecraların başında da bu tip etkinlikler geliyor.” dedi.

Başkan Seçer, Mersin ekonomisi için son derece önemli olan festivalde, yatırımcı çekmenin önemine değindi. Seçer, “Bütün iş

adamlarını Mersin’de yatırım yapmaya davet ediyoruz. Her türlü potansiyelimiz var. Türkiye’nin en değerli ürünü narenciye’nin başkentiyiz. Gıdada, tarımda diğer alanlarda, sanayide bir marka değeri yaratmak zorundayız. Bunun için de yatırıma ihtiyacımız var. Yeni OSB’ler kuruluyor. Tarsus’ta kuruluyor. Mevcut OSB’miz genişliyor. Bunlar yatırımcı bekliyor. Yatırımcı güven, huzur ve bürokratik engelin olmadığı bir kent arar ve bunların tamamı Mersin’de var. Bu vesileyle Türkiye’nin her tarafından, dünyanın her tarafından yatırım yapmak isteyen yatırımcıları Mersin’e çağırıyoruz, davet ediyoruz” diye konuştu.

Türkiye'nin en düzenli kenti hangisi?

Mirza Turgut'un Kalemünde

Kayseri , Konya ve ardından Bursa, en eski kent yerleşim merkezleridir; bir çok uygarlığa, kültür ve yaşam biçimine merkezlik etmişlerdir.

Bu tarih ve kültür dokusu, kuşaktan kuşağa geçen kentlilik bilinci ve ruhunu oluşturmuştur.

Kentlerdeki yaşam bir nevi kolektif bir ilişkidir. Önce mahallelilik bilinci, ardından sentlilik ve daha sonra kentlilik bilinci olarak ,bilinç ve bilinç altlarına yerleşir.

Türkiye'nin en düzenli kenti hangisi ?
Mirza Turgut yazdı

Verilen cevaplar, o ana kadar görülen kentlerle sınırlı olacak; ve tabi Kayseri'yi görmeyen birisi, "Kayseri" cevabını vermeyecektir.

Ama aralarında Kayseri'de dahil olmak üzere hemen hemen bütün önemli kentleri gören birisinin vereceği cevabın kesinlikle Kayseri olacağı konusunda hem fikir olabiliriz.

Kayseri, niçin o zaman, başka illeri kıskandıracak derece düzenli ve görsel-mimari açıdan ideale yakın kent imajı, resmi oluşturmuyor?

Bunu Kayseri'yi yöneten il yöneticilerinin becerikli olmasıyla mı açıklayacağız?

Eğer bu akıl yürütme doğru ise, Kayseri gibi olmayan kentlerin yöneticilerini vizyonsuzluk ve beceriksizlikle suçlayıp, mahkum mu edeceğiz?

Kuşkusuz her iki değerlendirme de, kısmen de olsa gerçeklik payı var.

Ancak, sorunun cevabını, kentlerin tarihsel genetiği ve oluşumu gibi kültür mirası ve yaşayan kent ruhunda aramalıyız.

Çünkü kentler, sadece yol –kaldırım ve binalardan oluşan soğuk beton yığınları değildir; tersine binlerce yılın, kültür ve davranış kalıplarını, yaşam biçimini, aşkları, sevdaları, kahramanlık öykülerini içinde barındıran sosyal organizmalardır.

İşte bu bakımdan kentler, insanileşmiş, kültüre, şiire, öyküye dönüşmüş canlı fenomenlerdir.

Kayseri , Konya ve ardından Bursa, en eski kent yerleşim merkezleridir; bir çok uygarlığa, kültür ve yaşam biçimine merkezlik etmişlerdir.

Bu tarih ve kültür dokusu, kuşaktan kuşağa geçen kentlilik bilinci ve ruhunu oluşturmuştur.

Kentlerdeki yaşam bir nevi kolektif bir ilişkidir. Önce mahallelilik bilinci, ardından semtlilik ve daha sonra kentlilik bilinci olarak ,bilinç ve bilinç altlarına yerleşir.

Ortak mekanlar; örneğin büyük ağaçların altındaki park alanı, nice sevginin, aşkın doğduğu mekanlardır. Ya da orta yaş kuşağının kent sorunlarını, ülke sorunlarını lafladıkları yerlerdir.

İşte bu ortaklaşa kullanılan mekanlar, alan-

lar, kentin dokusunu, kültürünü ve kentlilik bilincini ve bilinçaltılarını oluşturur.

Kayseri ve Konya, 1000 yıllık Roma imparatorluğu döneminde de önemli kentler arasındaydı.

Daha öncede Hitit'lerin uğrak yerleri olmuştu.

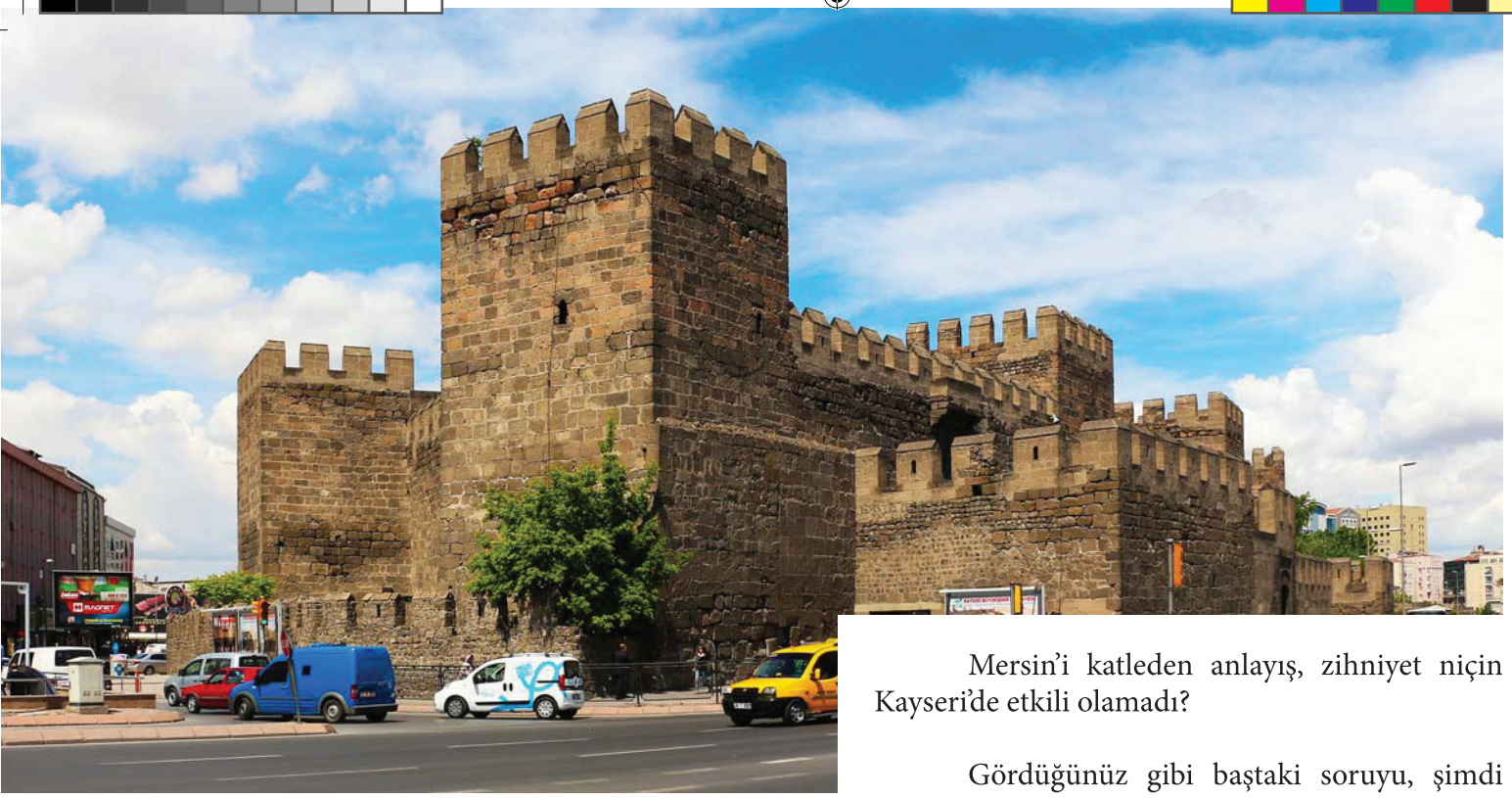
Daha sonra mı? Selçuklular ve Büyük Selçukluların merkezi olan Kayseri..

Ve tabi Mevleviliğin yayıldığı, büyük Mevlana'nın mezarının bulunduğu yer Konya..

Derin Rum izleri taşıyan kentlerimize gelen biz Türkler, buradaki yaşam biçimini hem etkiledik hem de etkilendik.

O dönemde Türkler henüz kent yaşamına tam ayak uyduracak düzeyde değildi; göçebe yaşam biçiminin kültür kodları ile yaşıyordu. Rumlardan kent yaşamını, kentlilik bilincini öğrendiler.

Böylece Kayseri ve Konya'nın kentlilik bilincine, kent kültürü ve kent ruhuna önemli değerler kattılar.

Özellikle Kayseri, tarihinden gelen kentlik bilinci ve kent ruhunu, Türklerle birlikte zenginleşmiş olarak yaşatmaya, geliştirmeye devam etti. Yani bir nevi süreklilik içinde ilerleme esprisi..

Osmanlı imparatorluğu İstanbul'un fethinden sonra sarayı, yani başkentti İstanbul'a taşıdı.

Taşıdı, çünkü İstanbul, tıpkı Kayseri gibi tarihin imbiğinden süzölmüş, yaşantıları, yaşam biçimlerini ve en üst düzeyde kentlilik bilincine sahip, görselliği, mimari ve estetik duruşu açısından parmakla gösterilecek bir kentti.

Önce Roma, sonra da Doğu Roma'ya merkezlik etmiş ve daha önce de ,önemli bir tarihsel geçmişi olan bir kent.

Ve aldığı tüm göçlere rağmen İstanbul hala İstanbul'dur.

Ve göçmenler, kendilerini İstanbullu kabul etmek zorunda hissetmektedirler .Bu durum günlük yaşamda,Örneğin İstanbul'daki Besnililer, İstanbul'daki Trabzonlular şeklinde karşımıza çıkıyor. Yani, Besnili ya da Trabzonlu demeden önce İstanbul öne yerleştiriliyor.

Çünkü İstanbulluk bilinci ve ruhu, dışarıdan gelenleri "İstanbul'u kullanmaya mecbur ediyor.

Peki, Kayseri niçin çarpıklaştırılmadı?

Mersin'i katleden anlayış, zihniyet niçin Kayseri'de etkili olamadı?

Gördüğünüz gibi baştaki soruyu, şimdi tersten sordum..

Her iki sorunun cevabı da aynı yere çıkar..

Sorunun, yerel yöneticilerin az ya da çok vizyonlu olmasıyla açıklanacak bir şey olmadığı herhalde daha net görülüyor.

Evet, Kayseri köklü bir tarih ve kent ruhu- na sahip bir kenttir ve en olumsuz belediye başkanı gelse de, Kayseri yaşantısı, Kayseri'de yaşayan kentliler, buna izin vermez, veremez..

Çünkü Kayseri'nin genetiği, hücreleri böyle kurgulanmış.

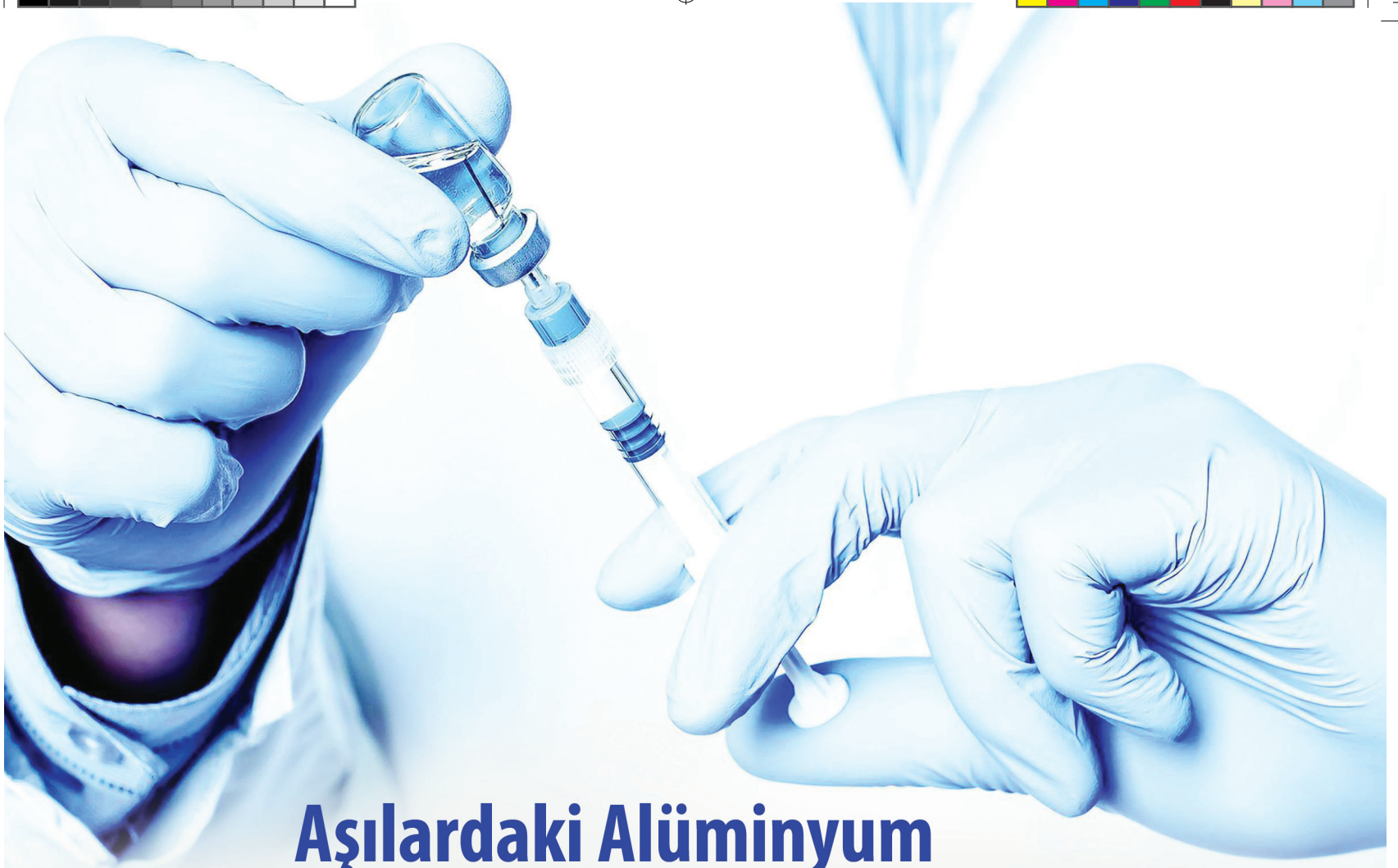
Peki ya Mersin?

Mersin'in tarihi topu topu 160-170 yıl..

Ve iki önemli altın çağ yaşadığı halde, şimdi kentte yaşayanlar ve kentin ileri gelenleri bunun farkında bile değil.

Yani tarihimizde iyi dönemleri hatırlatacak, yeniden doğuş(Rönesans) sürecini başlatacak, tarihi damarlara sahibiz.

Mersin'de Kent ruhu, kent bilinci oluşmamıştı ve dolayısıyla vizyonsuz yerel yöneticilerin at oynatacağı bakir bir yerd

Aşılardaki Alüminyum zararlı mı?

Endişelendirmemizi gerektiren bir durum var mı?

Furkan Ayaz yazdı

Aşılardaki Alüminyum zararlı mı? Endişelendirmemizi gerektiren bir durum var mı?

Furkan Ayaz

Aşıların etkin olabilmesi için doğru bağışıklık sistemi tepkisini oluşturmasının yanı sıra bu yabancı tehlikeye karşı aynı tepkinin verilmesi gerektiğini hatırlanmasını sağlayacak hafıza mekanizmasını oluşturması lazım...

Ayrıca günümüzde Alzheimer olan nesil aşılama oranının düşük olduğu daha yaşlı bir nesildir, bu sebepten dolayı aşıların hastalığa sebebiyet verdiğini belirtmek ve arada ilişki kurmaya çalışmak büyük bir çelişkidir.

Son günlerde aşıların üzerine gidilme-ye başlandı. Özellikle medyatik bir doktorumuzun aşıların içerdikleri Alüminyum sebebi ile Alzheimer hastalığına sebebiyet vereceğini açıklaması konuyu tekrar gündeme getirdi.

Bugünkü yazıda aşıların ne olduğunu, nasıl çalıştıklarını ve de ne kadar güvenilir olduklarını tartışacağım.

Öncelikle aşılar halk sağlığı için büyük önem arz etmektedirler. Hastalıkların oluşmasını alınan bu önlem ile engelleyip büyük can kayıplarının önüne geçilmektedir. Bu açıdan aşıların gerekliliği Dünya Sağlık Örgütü'nün halk sağlığı ile ilgili verilerinin de desteklediği üzere açıkça ortadadır. Peki, bu aşılar nasıl bizi enfeksiyonlara karşı korur?

Aşılar bağışıklık sistemimizi enfeksiyona ya da hastalığa sebebiyet veren bakteri ya da virüs ile ilgili önceden eğitip, bu tarz tehlikelere karşı hazırlıklı olmasını sağlıyor. Böylelikle gerçek bir enfeksiyon sırasında vücudumuz zorlanmadan sorunu ortadan kaldırabiliyor. Aşıların etkin olabilmesi için doğru bağışıklık sistemi tepkisini oluşturmasının yanı sıra bu yabancı tehlikeye karşı aynı tepkinin verilmesi gerektiğini hatırlanmasını sağlayacak hafıza

mekanizmasını oluşturması lazım. Bu dengeyi sağlayabilmek pek de kolay değildir. Bu sebeptendir ki bazı aşıları birkaç dozla ve yıllar sonra tekrar tekrar yaptırmak gerekmektedir. İşte konunun merkezindeki Alüminyum bu noktada devreye giriyor. Bu metal bağışıklık sistemi hücrelerini daha da aktifleştiriyor. Böylece aşıların bağışıklık sistemimizi eğitimi etkin bir şekilde geręekleřtirilebiliyor. Biręok aşı ęalıřmalarında temel sorun bağışıklık sistemini doğru ve etkili bir şekilde uyaramamaktan oluşuyor. şu ana kadar Alüminyum'un yerine geğebilecek birkaç aday üretilse de bunlar hala test aşamasındalar. Bu konuda bilimsel ęalıřmalar devam etmektedir ve devam etmelidir de ęünkü bilimin amacı her zaman daha iyisini üretilip insanlara sunmaktır.

Alüminyum'un da muadili olabilecek adayların da kendi ęaplarında dezavantajları mevcuttur. O yüzden mükemmel bir ęözüm ne

yazık ki sağlık sektöründe geręekçi bir yaklaşım değildir. En az zararı verebilecek şekilde halk sağlığını korumamız gerekmektedir. İnsanların dikkatini ęekmek amaçlı halkı aşılanma

konusunda ürkütecek sansasyonel açıklamalarda bulunmak sadece toplum sağlığını zedeleyecektir. Bu tarz söylemlerden etkilenip, aşılanmaya karşı olduğunu belirtip çocuklarının aşılarını yaptırmayıp ölümüne sebebiyet veren aile dramlarının anlatıldığı haberler Amerika Birleşik Devletleri'nde yeterince mevcuttur. Dikkat çekmek uğruna Türkiye'de bu şekilde kafa karışıklığı yaratmaya kimsenin hakkı yoktur.

Alzheimer'lı bazı hastalarda beyin hücrelerinde Alüminyum birikmesinin gözlenmesi ve de maruz kalma ihtimalimizin mümkün olmadığı yüksek miktardaki Alüminyum'un sinir hücrelerine zarar verme kapasitesinin olduğu bilimsel çalışmalarca desteklenmektedir. Fakat Alüminyum'un kaynağının aşılar olduğunu belirtmek için şov kısmına kaçmaktadır. Günlük yediğimiz yiyeceklerde ve de kullandığımız tencere ve kutularda da Alüminyum mevcuttur ve aşılarıdaki miktar karşılaştırıldığı zaman çok daha düşük kalmaktadır. Alzheimer'lı hastaların aşılamaadaki Alüminyum'dan dolayı hastalığa yakalandığını iddia etmek tamamen etik dışı ve bilimselliğe uymayan bir davranıştır. Bu hastaların gene-

tik sorunlarından dolayı diyetlerinde mevcut olan Alüminyum'u biriktirdikleri bilimsel araştırmalar tarafından desteklenmektedir ve aşılarıdan dolayı hastalığa yakalandıklarını kanıtlayan hiçbir veri yoktur. Sonuç olarak aşılanmanın bu hastalıklara sebebiyet verdiğinin elle tutulur bilimsel bir dayanağı yoktur. Ayrıca günümüzde Alzheimer olan nesil aşılama oranının düşük olduğu daha yaşlı bir nesildir, bu sebepten dolayı aşıların hastalığa sebebiyet verdiğini belirtmek ve arada ilişki kurmaya çalışmak büyük bir çelişkidir.

Sonuç olarak laboratuvar testlerinin doğru düzgün yapıldığı ve yan etkileri gözlemlenmeyecek aşıları kendi sağlığınız dışında halk sağlığı için endişelenmeden olunuz. Her şeyin fazlası zarardır, aynı durum Alüminyum için de geçerlidir. Fakat aşılarıdaki miktar çok düşüktür, yani bu konudaki sansasyonel açıklamalara kulak asmayıp içinizi ferah tutabilirsiniz.

Kent Radyo 98.5

Radyoların Yıldızı Parlıyor

KENT RADYO
98.5

MERSİN'İN YILDIZI

www.ufukturu.net
inovatif ve vizyoner

Türkiye'de üretilen ilk ve tek tagliatelle

Hazırlaması pratik,
servisi kolay,
tadı nefis

www.arbella.tv

f t i /arbellamakarna

Arbella makarnalar, yüksek kaliteli durum buğdayından üretilir.

